

Bir Rüyadan Uyanış

Derinliklerdeyim.
Her taraf karanlık ve sessiz.
Karanlık çünkü;
Kimse görmüyor açlığı,
Kimse duymuyor feryatları,
Kimse görmüyor sömürenleri, sömürülenleri,
Görmüyor kimse.

Her gün savaşlar çıkar
Yüreklere bir tutam daha yara ekilir
Fakat tuz basan biri çıkmaz
Ta ki yara kendi kendine kabuk bağlayana dek.

Yüzeye çıkmaktayım.
Karanlık gidiyor gün ağarıyor,
Sessizlik gidiyor kıpırtılar geliyor.
Gözler görüyor artık.
Kulaklar duyuyor,
ve hissediyorum,
Biliyorum,
Yine bir rüyadan uyanmaktayım..

Oğuz Kurul

EÜ Bilgisayar Mühendisliği

Biraz

Nedir zor yapan şu hayatı
Birkaç acı kelime,
biraz boşluk,yalnızlık biraz
Eksikliği gün ışığının
ve hissedemediğin sevginin
Belki biraz korku sonsuzluğa
biraz nefret acımasızlığa
Dengesizliği hayatın,
Adaletsizliği insanlara
Gereksizliği savaşların.
Ağırlığı sakladıklarının
içten içe,sinsice...
En çok da çaresizliği
güçsüzlüğü ellerinin.
Boş bakışların,

Etkisiz düşüncelerin.

Emel Sağlam

İYTE Elektronik Haberleşme Mühendisliği

Mayın Eşekleri ve Timsah

*Operalardan çok oynanan
operasyonlara...*

Tanklarını
dehhhh!
lemekte
zorlanmasın diye
Doğu'nun keçi yollarına asfalt
döker
Devlet Baba.

Ve sair cephe de mayın ekmek
angarya
asfalt yola.

II

Mayın ekilmiş tarlada ölüm
açar
top
top.

Mayın ekilmiş tarladan ölüm
toplar
revirlere eşekler
mayın eşekleri.

III

Azrail'in hazır
-tatil bileti-
savaşlarda
en
ç
o
k.

IV

Ah canım benim timsah

Münir Yenigül

EÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği

Yeniden merhaba...

Henüz süreli bir yayına dönüşmemiş olan Bültenimiz büyük ve cesur adımlarla yol alıyor. Her yaştan ayrı bir güzelliğinin olması gibi, bu tür yayınların her sayısının da ayrı bir heyecanı var. O heyecanı yitirmeden, birlikte daha güzelini yapabilmek umuduyla çıktığımız yolculukta, elimizden geldiğince nitelikli eserler ortaya koymaya çalışıyoruz. Eleştirel katkılarınızla zenginleşmesi ümidini taşıdığımız dergimizde neler var, derseniz şöyle bir değinelim...

Kapaktaki kara bulutlar yüreğinizi karartmasın... Nâzım Ustanın "umut insanda" sözlerini bir an olsun unutmadan sürdürdüğümüz mücadelede YÖK, gençlik hareketinin ferah rüzgârıyla alacağı "uzaklaştırma" cezasını, kurulduğu günden bu yana hakediyor. Kuruluş yıldönümü 6 Kasım olan bu kurumla ilgili kaleme alınan yazıda, kısaca 12 Eylül askeri darbesine ve onu hazırlayan koşullara, bu sürecin devamında kurulan YÖK'e ve uygulamalarına değiniliyor. Mevcut haliyle bilimsel üretim ve düşünceden kopmuş üniversitelerin sayısı hızla artarken, nitelikli kadro ve laboratuvar sıkıntısı, barınma, ulaşım, harç, baskı, ceza, vb. sorunlar orta yerde duruyor. Muğla Üniversitesi'nde yaşananlar ise "söze gerek yok" derirtecek cinsten...

9 Kasım Pazar günü, başladığı andan itibaren EMO-Genç üyelerini heyecanlandıran bir projenin en önemli adımlarından birini gerçekleştirerek Denizli'nin Çardak ilçesine bağlı Söğüt köyüne gittik. 5 EMO-Genç üyesi, köydeki ilköğretim okulunun Sosyal Bilgiler Öğretmeni Gökhan Taner GÜNSAN'ın yoğun çabasıyla kurulan kütüphaneye kitap bağışında bulundular. Oldukça olumlu geçen gezi üzerine kaleme alınan yazı, geleceğe yönelik umutlarımızı güçlendirecek cinsten.

Sayfalarımız arasında, kapitalist tekellerin kaçak elektrik kullanımına karşı verdiği mücadelede vurulan Hasan Balıkcı'ya rastlayacaksınız. Üniversite gençliğinin üzerinde YÖK, vb. kara bulutlar olsa da, bir de onlara yol gösteren, umut aşılayan Hasan Balıkcılar, Teoman Öztürkler, Tülin Aydınlar var. İlkeli, onurlu, dürüst bir hayatın öğrenci arkadaşımız üzerinde yarattığı etkiyi okurken, hem Balıkcı'yı hem de dünyanın kirlenmişliğini ve bütün bunlara karşı, birlikte mücadele etmenin zorunluluğunu bir kez daha düşünmenizi ümit ediyoruz...

Dergimizde elektrik, elektrik-elektronik, bilgisayar, kontrol ve haberleşme mühendisliği disiplinlerindeki öğrenci arkadaşlarımızın teknik yazılarına da yer vermeye çalışacağız. Bu ay "Genetik Algoritmalar" konusunu gündeme taşıdık. Bunun dışında bir de "Özgür Yazılım" köşemiz olacak. Hava gibi, su gibi, ekmek gibi gereksinim duyduğumuz özgürlüğün, yazılım alanındaki sembolü penguenlerimize sıkı sıkı sarılalım istedik...

Kimi zaman kendimizi, düşünce ve tekniğin soğuk sularından edebiyatın sıcak sularına bırakacağız. Karikatür dünyasından bir yazıyla beraber şiirler başucumuzda duracak ve bir de horon... Yazarken bile insanın "Oynayın Kızlar Oynayın Uşaklar" diyesi geliyor. Karadeniz'e uzanacağımız bu hareketli saatlerle beraber, bize ayrılan sayfanın da sonuna gelmiş bulunuyoruz.

Küresel ekonomik krizin, zamların, seviyesiz tartışmaların ortasında, siz "EMO-Genç'ten Haberler"i izlemeye devam edin en iyisi... Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle...

EMO-Genç İzmir Yayın Komisyonu

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ EKİDİR
ARALIK 2008

Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:
N. Sedat GÜLŞEN

Yazı İşleri Sorumlusu
Özcan UĞURLU

Yayın Komisyonu

Diyar Saraçoğlu
Emel Sağlam
Hasan Tübek
Münir Yenigül
Fahri Aksi
Elem Güzel
Murat Naroğlu

Yazışma Adresi:

EMO İzmir Şubesi
1337 Sk. No: 16 K:8 Çankaya-İZMİR
Tel/Fax: 0.232.489 34 35
izmir@emo.org.tr.
http://izmir.emo.org.tr

Baskı
Altındağ Grafik Matbaacılık
Tel : 0232 457 58 33

Baskı Tarihi:
01. 12. 2008

Basım Adedi
1.000

EMO-Genç olarak gerçekleştirdiğimiz etkinlikleri burada paylaşalım diye düşündük...

24 Eylül 2008 tarihinde Bilg. Y. Müh. Tahir Emre Kalaycı tarafından Eyüp Sabri Aksüt Eğitim Salonunda "Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım" semineri 34 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Seminerde "Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım"ın özellikle felsefi yönüne ağırlık verildi. "Niçin Özgür Yazılım?" sorumuza bu seminer sayesinde yanıtlar bulundu.

EMO ve EMO-Genç tanıtımları kapsamında 15 Ekim 2008 tarihinde gerçekleşen Ege Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü Elektrik Elektronik Mühendisliğine Giriş dersine EMO İzmir Şubesi YK Başkanı Sedat Gülşen, Eğitim Sorumlusu Ömer Karakul ve EMO-Genç adına Münir Yenigül katıldı. 55 öğrencinin katıldığı tanıtımda Sedat Gülşen, TMMOB ve EMO'nun örgütlenme yapısı, amaçları gibi konularda bilgi verdi. Münir Yenigül de EMO-Genç yapısı, etkinlikleri, üye olma koşulları hakkında vererek öğrencileri EMO-Genç'e üye olmaya çağırdı.

Şubemiz tarafından 11 Ekim 2008 tarihinde düzenlenen CEBIT Bilişim Eurasia fuarına yapılan teknik geziye katılım sağlandı.

EMO ve EMO-Genç tanıtımları kapsamında Ege Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Bilgisayar Mühendisliğine Giriş dersine EMO İzmir Şubesi YK Başkanı Sedat Gülşen, Bilgisayar MDK adına Tahir Emre Kalaycı, Şube Eğitim Sorumlusu Ömer Karakul ve EMO-Genç adına Diyar Saraçoğlu katıldı.

14 Ekim 2008 tarihinde Şubemizde gerçekleştirilen toplantıda geçen yılki çalışmaların değerlendirilmesinin ardından bu dönem çalışmaları üzerine görüşüldü ve komisyonlar belirlendi. Çalışmalarımızı daha iyi bir şekilde yürütebilmek için oluşturduğumuz komisyonlar; Eğitim Komisyonu, Staj Komisyonu, Sosyal Etkinlikler ve Kültür-Sanat Komisyonu, Yayın Komisyonu, Proje ve Bilim Komisyonu.

EMO-Genç Eğitim Komisyonumuzun yaptığı anket çalışmalarına göre belirlenen eğitimlerden ilki olan C/C++ eğitimimiz başladı. Bilg. Y. Müh. Kasım Sinan Yıldırım tarafından verilen eğitimlerimiz her hafta Salı günü saat 18.00'de yapılmaktadır.

15 Ekim 2008 tarihinde Eyüp Sabri Aksüt Eğitim Salonunda Tahir Emre Kalaycı'nın sunduğu "GNU/Linux" seminerine EMO-Genç olarak katılım sağlandı. Seminerde Tahir Emre Kalaycı, GNU projesinden ve Linux çekirdeğinden söz ettikten sonra bu iki projenin birleşmesiyle ortaya çıkan GNU/Linux işletim sistemini tanıttı. GNU/Linux işletim sisteminin içeriğini oluşturan bileşenlerden ve bu bileşenlerin farklı birleştirilmeleriyle ortaya çıkan dağıtım kavramını, farklı dağıtım örneklerini katılımcılara aktardı. Seminerin sonunda neden GNU/Linux kullanılması gerektiği vurgulanarak, katılımcılardan gelen sorular yanıtlandı, görüşler paylaşıldı.

Şube Yönetim Kurulumuz tarafından 18 Ekim 2008 tarihinde 2002 yılında yitirdiğimiz Hasan Balıkcı'yı anmak ve 6 yıldır sonuçlandırılmayan davaya tepkilerini dile getirmek amacıyla basın açıklaması yapıldı. EMO-Genç olarak bizde orada yer alarak Hasan Balıkcı'nın haklı mücadelesinde yalnız olmadığını bir kez daha herkese duyuruldu.

DEÜ Bilgisayar Mühendisliği EMO, EMO-Genç tanıtım etkinliği Şube YK Başkanı Sedat Gülşen, Bilgisayar MDK üyesi İlker Kalaycı ve EMO-Genç üyesi Diyar Saraçoğlu'nun katılımı ile 6 Kasım 2008 tarihinde gerçekleştirildi.

5 Kasım 2008 tarihli EMO-Genç toplantısının ardından "Nükleer Enerji ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları" konusunda sohbet gerçekleştirildi. Ege Üniversitesi Çevre Topluluğu ve Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümünden öğrencilerin de katılım sağladığı söyleşide yapılan sunumların ardından karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu.

EMO İzmir Şubesi'nde gerçekleştirilen Perşembe Söyleşilerinin dokuzuncusu "Kapitalizm Çöküyor (mu)?" Başlığında 23 Ekim'de Şube Lokalinde gerçekleştirildi. Prof. Dr. Oğuz Esen'in konuk konuşmacı olduğu, EMO-Genç'ten 6 üyemizin katıldığı söyleşide yaşanan küresel krizin nedenleri, etkileri tartışıldı.

Şubemizin 40.yıl etkinlikleri kapsamında EMO üyelerine yönelik düzenlenen futbol turnuvasının şampiyonu 1 Kasım 2008 tarihinde belli oldu. Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. halı sahasında oynanan maçların galibi EMO-Genç üyelerimizin oluşturduğu "Enternasyonal" takımı oldu. Buradan tüm EMO-Genç'liler olarak arkadaşlarımızı kutluyoruz.

Denizli'nin Çardak İlçesi Söğüt Köyü İlköğretim Okulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni Gökhan Tamer Günsan'ın yoğun çabası sonucunda kurulan kütüphaneye kitap bağışı yapıldı. Köyü gezip öğrencilerle türküler söyleyen, söyleşiler gerçekleştiren EMO-Genç, Münir YENİGÜL'ün girişimiyle gelişip büyüyen hedeflerini gerçekleştirmenin mutluluğuyla, yeni dostlukların temelini atıp, dayanışmanın güzel bir örneğini sergilemiş oldu.

"Our boys have done it"! *

Evet, çocuklar gerekeni yapmışlardı; ne de olsa bu konuda deneyimliydiler ve dünyanın bazı başka bölgelerinde defalarca benzeri operasyonları gerçekleştirmişlerdi: İran, Guatemala, Bolivya, Şili ve tabii ki Türkiye... Egemenler, her on yılda bir balans ayarı vermeyi gelenek haline getirmişlerdi bu coğrafyada ve tarih 12 Eylül 1980'i gösterdiğinde, televizyonlarda yine o soğuk, iğrenç, tiksinti verici ses vardı. Birileri, hep kendilerinin olduğunu düşündükleri bir yerlere el koymuştu ve sokaklarda boğulan bir yaşam sürüyordu insanlar.

Artı-değer sömürsü, kâr ve rekabet üzerine kurulu bir toplumsal sistem olan kapitalizm, tarihi boyunca krizlere yakalanmaktan kurtulamadı. Şu günlerde yaşananlar; dev sigorta şirketlerinin ve bankaların iflası, yüz milyarlar dolarlık kamulaştırma projeleri, borsalardaki düşüşler, vb. gelişmeler kapitalizmin bir kez daha sancılı bir dönemden geçtiğini göstermekte. 1950-74 yılları arasında hızlı bir büyüme ve kâr oranlarında artış yaşayan kapitalist dünya ekonomisi, 70'li yıllarla beraber bu genişleme döneminin sonuna yaklaşmış, bunalımın ve tıkanmanın başladığı dile getirilmişti. Nitekim ekonomik buhranın yaşanması gecikmedi, ancak örgütlü ve güçlü mücadele yürütülmedikçe yıkılması oldukça zor olan bu sistem, manevra kabiliyetiyle bir kez daha virajı almıştı ve neoliberal uygulamalara hızla geçiş yapılmaya başlandı. Dünya genelindeki bu sürece paralel olarak Türkiye de ekonomiyle beraber siyasette de yönetsel bir kriz içine düşmüştü. Dikkat çekmek istediğimiz nokta şu ki; yaşananlar bütünlüklü bir bakış açısıyla değerlendirilmediği takdirde, anlama süreci başarıyla gerçekleştirilemez. İran Devrimi, Sovyetler'in Ortadoğu'daki hareketi, 24 Ocak 1980 ekonomik kararlarının uygulanma ortamının oluşmaması, "ithal ikâmecî yöntemden ihracata yönelik sömürge biçimine geçmek" [1], sınıf mücadelesini ezme,

vb. olguların hesaba katılmasıyla, bu ülke bir kez daha postal seslerinin kulak tırmalayan melodisini duymak zorunda bırakıldı.

Pek çok şeyin yeniden düzenlendiği, ekonomiye-orduya-siyasete-toplum hayatına ciddi müdahalelerin yapıldığı böyle bir ortamda, bizler için her zaman en iyisini düşünmüş olan büyüklerimiz, elbette ki eğitimi görmezden gelemezlerdi.

YÖK ve eğitimin işlevi

Takvimler 6 Kasım 1981'i gösterdiğinde, bir kara bulut daha göründü gökyüzünde ve üniversitelerin üzerine Y, Ö, K harfleri yağmaya başladı. Güçlü bir bilimsel, özerk üniversite geleneğinin zaten olmadığı [2] bu coğrafyada pek de ciddi bir muhalefete rastlanmaksızın üniversiteler yeniden yapılanmaya tabi tutulmuştu. Bulutlar ne kadar karanlık olsa da, gerçek apaçık ortadaydı. Kapitalist düzende eğitimin işlevleri neyse, YÖK de bunları layıkıyla yerine getirecek ve darbe sonrasında eğitimdeki yol haritasını çizecekti. Genel olarak, var olan düzenin sürdürülmesi ve yeniden üretimi için kullanılan eğitimin kimi etkilerine biraz daha yakından bakalım, ardından özel olarak YÖK'ün nasıl bir işlev gördüğüne değinip günümüze geleceğiz.

Eğitim aracılığıyla bilinçlerde yaratılan kirlilikle, toplumu dönüştürme mücadelesi yürütenlere karşı üstünlük kazanmaya çalışılır. Üniversite gençliği, sorgulamayı, kendilerine giydirilen elbiseyi kabul etmemeyi, eleştirel düşünceyi öğrenemez. Beyin hücreleri örümcek ağlarıyla kaplanır, dar bir uzmanlık alanının dipsiz kuyusuna dalar, ürettiğinin neye nasıl hizmet ettiğini düşünemez duruma gelir. Üstelik üretilen, gerçekten bilimsel nitelikte olan bir şey de değildir, gün geçtikçe artan üniversite-sanayi işbirliği ve teknokentler ile beraber,

kapitalist tekellerin ihtiyaçları bilim olarak etiketlenir ve pazarlanmaktadır. Öğrenciler, mesleklerinin özünü kavrayamaz durumdadırlar, toplumun ve tarihin neresinde olduklarından, yaptıklarının ne tür etkiler içereceğinden habersizdirler. Gençliğin, gerçeğin arayıcısı ve savunucusu olması gereken bilimsel faaliyete ve dürüstlüğüne yönelik bilgileri yoktur.

Düşünce dünyasını kirliletmenin aracı haline getirilen eğitim ve konumuz olarak üniversiteler, sermayenin ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirildiği alanlardır. Kâr oranlarında artış yaratacak yeni teknolojileri ve politikaları belirleyecek nitelikte olmalıdır bu işgücü ama asla, bu ücretli kölelik düzeninin özünü sorgulamamalıdır. Tarafsız olmaları gerektiği öğretilir, bilim insanı öyle olmalıdır denilir, oysa şu bir gerçektir ki, çemberin çizgisi de içine dahildir, yani ya dışındayızdır çemberin ya da içinde.

Öğrenciler yıllarını üniversitelerde geçirirler ve bu bir bakıma işsizlik oranını düşürmeye de yarar. Sürekli olarak yeni üniversiteler açılır, herhangi bir altyapı çalışması yürütülmeden, gerekli kadro ve laboratuvar hazırlanmadan öğrenciler dersliklere doldurulur ve 4-5 yıllığına işsizlik rafa kaldırılmıştır, üniversite hayatı boyunca yapılan harcamalar da yine birilerinin kasasına akmaktadır.

Eğitim böylesine ciddi bir işken, bunca işin üstesinden, hele hele bir de darbeden sonra gelebilmek çok zor iş doğrusu, YÖK'e, Kenan Evren'e, İhsan Doğramacı'ya haksızlık etmeyelim değil mi? Bir toplumun belleğini silmek, Fikret Başkaya'nın deyimiyle, sivil giyimli kişiler eşliğinde askeri kışla yaratmak, bilim insanı olarak koltuklara oturanların isimlerinin önüne de uzunca unvanlar vermek ve bu kurumun adına da üniversite deyip resmi tamamlamak kolay iş mi?

YÖK ve kimi uygulamaları

1- YÖK, eğitim kalitesinin düşük olduğunu dile getirmiştir. (İlginçtir, bu noktada biz de YÖK'e katılıyoruz!) Fakat çözüm olarak Ortaöğretim Bitirme Sınavı'nı teklif etmiştir. Halihazırda zaten anlaşılması güç olan ÖSS gibi bir "hedef" varken, bu "hedef" in önüne elekle koyarak eğitim niteliğini arttıracaklarını düşünmüş ancak böylesi bir durumun birikmeyi daha öne almaktan öteye gidemeyeceğini gör(e)memiştir.

2- YÖK bizlere, "Normal öğretim için devlet katkısı, maliyetin yarısından az olamaz. İkinci öğretimde öğrenci katkı payı, eğitim-öğretim maliyetinin yarısından az olamaz" diyerek üniversiteleri ticarethaneye çevirmiş ve eğitim hakkının önüne, öğrencilerin sınıfsal konumlarıyla bağlantılı olarak, ekonomi duvarı örmüştür.

3- YÖK, baskı ve cezayla, eğitim-öğretim görevlileri ve öğrencilerdeki siyasal ve sosyal fikir üretme özelliğini köreltmış, güdülmeyi bekleyen koyun misali sessiz kalmayı

öğretmiştir. Bu uygulamalar da öğrencilerde ve eğitimcilerde, mevcut sorunlardan uzak bir yaşamın baş göstermesine yol açmıştır.

4- YÖK üyelerinin 5'i Cumhurbaşkanı, 5'i Bakanlar Kurulu, 5'i Üniversitelerarası Kurul, 1'i de Genelkurmay Başkanlığı'nca belirlenmektedir. Üye dağılımındaki bu oranlara bağlı olarak hükümetlerin çıkarlarına dayalı eğitim politikaları izlenmektedir. Ayrıca Üniversitelerarası Kurul'da yer alan üyelerin de bilimsel çevreden uzak insanlar tarafından seçilmesi, bu kurulun ne kadar amacına yatkın olarak oluşturulduğu ve işleyeceği konusunda kafalarda soru işaretleri oluşturmıştır. Yanlış yönetim, yanlış yönlendirmelere sebep olur, yanlış yönlendirmeler ise eğitimin, bilimin ve araştırmanın temel alınması gereken üniversitelerde, bilinçsiz kuralların ve anlayışların egemen olmasına yol açar.

5- YÖK, "alan-kol-program farkı gözetilemez" diyerek; esas amaç olarak imam hatip liseleri mezunlarına fırsat ayrımcılığı yapmaya çalışmıştır ki bunun nedeni de yine kurum üyelerinin ve kurumun kendisinin hükümetlerin etkisi altında olmasıdır.

6- YÖK, yapı olarak kendisini eleştiren veya çevresini sorgulayan her kesimi (öğrenci, eğitimci), herkesi, içine kapanmaya, zorunlu olarak toplumdan uzaklaşmaya itmektedir. Kurallarına uymayan, kurallarını eleştiren profesörleri, öğrencileri, mesleklerinden, eğitimlerinden uzaklaştırmakta, eğitim kalitesinin düşmesine sebep olmaktadır.

7- YÖK, üniversitelerden bilimi uzaklaştırmıştır ki zaten bu coğrafyada köklü bir üniversite geleneği de yaratılamamıştır. Üniversitelerin asıl işlevlerinden biri; toplumu bilimsel açıdan geliştirmek ve bilinmeyen, yanlış olanı düzeltmek, genel düşünce kalıplarını sarsarak "şey"lerin nedenini sorgulayacak; onları, araştırmaya dayalı bir şekilde "mantıksal açıdan" (ezber veya baskıdan farklı olarak) analiz edecek anlayışı özümsetmek olmalıdır. Oysa YÖK böyle bir sistemi istememektedir. Çünkü sorgulama ve eleştirel bakış, yanlışları, "şey"lerin özünü görmemizi sağlar ve dolayısıyla düzeltme isteğimizi kamçılar. Hal böyleyken de başlı başına bir yanlış olan "YÖK" kurumunun varlığını sürdürmesi imkânsız olur.

8- YÖK, üniversitelerin otonomluğunu yok edip üniversiteleri hiyerarşik bir düzene oturtmuştur. Yetkinin birkaç elde toplanarak çıkar amaçlı kullanımı, bir üniversitenin, sahip olması gereken bütün temel özelliklerini aşındırmaktadır.

YÖK'ün tahammülsüzlüğü ve günümüzdeki manzara

Tarihi boyunca bir türlü kitleselleşip gelenek haline gelemeyen Türkiye devrimci hareketi ve muhalefeti, nitel

dönüşüm geçireceği anlarda da sistemin yoğun baskı ve saldırısıyla karşılaşmıştır. Şimdi olduğu gibi o zaman da sivil siyasi ve siyasi olmayan gücün yeteri kadar donanımlı, randımanlı ve cesurca bir araya gelememelerinden ve zaten askerin gidişatı hiçbir şekilde böyle bir oluşuma/birleşmeye bırakmamasından; 12 Eylül 1980 darbesiyle bir kez daha dağıtılan muhalefet, sonraki süreçte de ne YÖK'e ne de darbe sonrası oluşturulan diğer mekanizmalara karşı durabilmiştir. Eğitim alanındaki bu uygulamalara engel olunamamıştır. Gençlik hareketindeki kimi canlanmalar haricinde bugün de YÖK'e karşı herhangi bir baskı oluşturulabilmiş değildir ve bu durumu genel havanın etkisinden ayrı ele almamak gerekir.

Hal böyleyken bile, üniversite yönetimleri en ufak bir itiraza tahammül edememektedir. Bunun örnekleri geçmiş yıllarda çokça mevcuttur. En küçük bir "ses çıkarma, ağzını açma, tepkini gösterme" davranışı (toplu bir eylem olmamasına karşın) büyük ceza yöntemleri ile karşılanıyor. Buna yakın tarihten örnek verecek olursak, Muğla Üniversitesine yüzümüzü çevirebiliriz. Muğla Üniversitesi öğrencilerinin 12 Kasım 2007'de YÖK'ü protesto etmek amacıyla, ağzılarını bantlayıp, basın açıklaması ve ardından oturma eylemi yapmaları nedeniyle, toplam 49 öğrenci hakkında bir dönemden iki döneme kadar uzaklaştırma cezası istemiyle soruşturma başlatılmıştı ve geçtiğimiz bahar aylarında bu cezalar onaylandı. Savcılık veya emniyetin herhangi bir işleme dahi sebep görmedikleri bu öğrenci eylemi, üniversite yönetimini tarafından disiplin cezasına layık görüldü. Çünkü darbenin aynı tutumla bir dönem kapılarından girdiği üniversitelerde şimdi; "düşünce ve ifade özgürlüğü"nın adı "basın metninin içeriğinde okula ve okul personeline sözlü ve yazılı olarak 'haksız saldırıda bulunmak' ve çeşitli nedenlerle kutuplaşmaya yol açıcı ifadeler kullanarak sözlü ve ideolojik propaganda yapmak" olmuştu. Benzer durum için çevik kuvvetle bir dersane öğrencisi olan Veli Kaya isimli genç arasında geçenleri de alabiliriz elimize: Ankara'da, 6 Kasım 2002'de YÖK'ün kuruluş yıldönümünü protesto eden gençlerden biri olan Veli Kaya, çevik kuvvet tarafından gözaltına alınmış ve yakındaki bir depoya kilitlenip içeride dövülmüştü. (Üstelik vatandaşların kapıyı açmaya çalıştıkları sırada, polis "İçerde kimse yok!" Deyip yine dövmeye devam etmişti.)

Örnekleri arttırmayacağız; cezalar, soruşturma terörü, yasaklar, kapitalist üretime kölelik, bilinç bulanıklığı

yaratma gibi durumlara alıştık. YÖK başta olmak üzere, çeşitli kurumlar ve kişiler aracılığıyla ülkedeki eğitim-öğretim sisteminin, bilimsel-eleştirel anlayışın üzerine ölü toprağı serpilmiştir. Özerk yönetime sahip olması gereken üniversitelerin pek sayın kadroları, türban uyarısı yapmak amacıyla orduya şikâyetle bulunmakta, bir başka cepheden bakan kesim ise, bilime din makyajı yapmaya çalışmaktadır. Üniversitelerde başta hizmet sektörü olmak üzere taşeron işçi çalıştırılmakta, öğrenciler müşteri, yetkililerse işletmeci olmaktadır. Dersliklere burjuvazinin temsilcilerinin isimleri verilmekte, bilim kapitalizmin kafesine konulmaktadır.

Son söz niyetine

Kenan Evren kadar yetenekli olmasak da, bizim de bir resim yapma yeteneğimiz var. Günümüzdeki resmi ana hatlarıyla sizlere aktarmaya çalıştık. Hiçbir şekilde, yaşananlar kanıksanmamalıdır. Başta 12 Eylül düzeninin getirdikleriyle beraber her türlü kapitalist üretim ilişkileri açısından kopabilmek ve gerçeğin keşfine çıkmış, onun yılmaz savunucusu eleştirel bilimi üniversitelere ve bilinçlere yerleştirmek bir zorunluluktur. Öte taraftan bunu gerçekleştirme iddiasında olan, bu yolda bedeller ödeyen muhalefetin durumu da iç açıcı değildir. Haklı taleplerini hayata geçirebilmek, yeni bilim ve teknoloji politikalarıyla sürece müdahale edebilmek için, sosyalist hareketin alacak çok yolu vardır. Kendi içinde

dönüşmeli, geçmişini, yöntemlerini ve stratejilerini de eleştiri süzgecinden geçirmelidir. Kapitalist paradigmanın açmazlarını gösterip onu açığa vurmamız yetmez, kitlelere alternatif paradigmayı da gösterebilmeliyiz. Bu yolda yürüyen, bedel ödeyenler, özel olarak da, öğrencisi, işçisi, hocasıyla tüm üniversite emekçileri hakkettiklerini alacak cüreti göstermeli, kapitalizmi ve her türlü eğitsel kurumunu, çöktan hakkettiği yere, tarihin çöplüğüne göndermelidir.

Umut yaratarak, yola devam dostlar...

*: "Bizim çocuklar işi bitirdi."

1: Darbeler ve ordu konusunda, Türkiye'deki özgün çalışmalardan biri için bakınız, Osman Tiftikçi, "Osmanlı'dan Günümüze Ordunun Evrimi", Sorun Yayınları, Ocak 2006

2: Fikret Başkaya'nın

<http://www.ozguruniversite.org/derslik.php> adresindeki "Üniversite-Bilim-Etik" dersleri incelenebilir

Söğüt'ün Yapağı...

“Söğüdün yapağı narindir narın” (1) dizesini içeren bir türkü vardır, çoğumuz dinleyip söylemişizdir. Güzel bir sevdâ hikâyesinin dillerden düşmeyen melodisi... Gösterişsiz, içten bir sevdânın acı dolu özeti... Geçtiğimiz pazar gününden beri, bu türkünün sözleri benim için farklı bir anlam ifade ediyor. Denizli'nin Çardak ilçesinin Söğüt köyüne doğru yol alırken, asfaltı yer yer sarıya boyamış yaprakları görünce, “söğüdün yapağı”, “Söğüt'ün yapağı” oluverdi. Artık bu türkü, sadece Zeynep'in aşığı yiğit delikanlının değil, Gökhan öğretmenin ve öğrencilerinin, Münir'in de türküsüdür... “İşte bizim hikâyemiz” (2) ve kahramanlarımız...

Gökhan öğretmen mesleğinin ilk yıllarında, ilk görev yerinde... 19 Mayıs Üniversitesi mezunu. Mevcut sınır bozucu sınavlardan biri olan KPSS engelini aşarak, köydeki bu ilköğretim okuluna atanmış. Öğrencilik defteri güzellikleri ve zorluklarıyla kapanırken, açılan bu yeni sayfada bambaşka heyecanlar ve sorunlarla karşılaşılıyor öğretmenimiz. Genel olarak toplumun, ülkenin yaşantısıyla paralel bir süreç işliyor orda da. Eğitim, iş, sağlık, vb. alanlarda yabancı olmadığımız pek çok problemle, bu kez eğitici olarak savaşmak zorunda kalıyor. Bu hikâyenin oluşumuna kaynaklık eden nokta ise, okuldaki kütüphane eksikliği. Gökhan öğretmen, kitaplardan yoksunluğun ne büyük kayıplar yaratacağının farkında olarak, bir şeyleri değiştirmek için attığı küçük adımlarla yola koyuluyor. Karşısına çıkan bitmek bilmeyen engeller, ama inat ama sabır ve sonra İzmir'e kadar ulaşan bir ses. Hattın diğer ucunda Münir var...

Daha önce kendi köyüne kütüphane kurma girişiminde bulunan ancak istediğini gerçekleştiremeyen

Münir'in, Gökhan öğretmenin internet aracılığıyla dile getirdiği projeye katkı sunmak istemesi ve kendisiyle iletişime geçmesi, süreci farklı bir boyuta taşıyor. Ses şimdi EMO-Genç toplantılarında yankılanıyor...

Münir'in ilgisi ve samimiyeti, her zamanki gibi konuşmasına ve gözlerine yansımıştı; “Sadece kitap toplamak yetmez, kitapları biz götürelim, EMO-Genç olarak köye gidelim!!!” Hayır hayır, ikiyüzlü burjuva hayırseverliği değildir bu... Ne kanlarını emerek sömürdüğünüz kitlelere kömür yardımı ne de kâr uğruna paylaşım bombaları yaktığınız bir şehre ücretsiz ilaç sağlanmasıdır. Bu, bilgiyi, dostluğu ve sevgiyi yeryüzüne hakim kılma çabasındaki bir öğretmene, onunla aynı nihai amacı paylaşan mühendislik öğrencilerinin ufak çaplı desteğidir. Münir'in, ideallerini gerçeğe dönüştürmesinin heyecanını paylaşarak çıktığımız yolun zemini, işte böylesine sağlandı.

Denizli otogarından köye...

9 Kasım 2008 Pazar günü öğlen saatlerinde, biz 5 EMO-Genç üyesi Denizli otogarındaydık. Meraklı gözlerimiz sonunda aradığını buldu, Gökhan öğretmenle tanıştık. Ardından dönüş biletlerini alıp öğretmenimizin arabasına bindik ve 55 km uzaklıktaki ilçeye doğru yola çıktık. İlkay Akkaya'nın dinlendirici sesine sorular ve cevaplar eşlik ediyordu. Biz sordukça Gökhan öğretmen anlatıyor, kimi zaman da tersi oluyordu, öyle ya, konuşacak çok şey vardı... İki yana doğru uzayıp giden düz araziler ve sonra yükselmeye başlayan dağlara bakarken, yer yer sohbetten uzaklaşıp düşüncelere dalıyordum. Köyü ve öğrencileri hayâl ediyor, içten içe gururlanıyordum... İlçeye yaklaşırken, uyuşmuş vaziyette bulunan bacağım kendine geldi de rahat bir nefes aldım. Yolculuğumuzun ikinci etabı

bitmeden, öğrencilerin ilçede kurs gördükleri yere uğradık. Artvinli arkadaşımız Münir'in hemşehrisi Zuhul öğretmenin dersiydi. Onunla beraber öğrenciler de bahçeye çıktılar, civil civil oldu bir anda her yer... "Hoşgeldiniz" sesleri arasında bir erkek öğrenci sakallı halimizi görüp, "Sizin orda sakal kesmek yasak mı?" dediğinde, kahkahalar ve yakınlaşma artmıştı. Köyde buluşmak üzere Gökhan öğretmenin evine geçtik, eşinin hazırladığı, doğal ayran eşliğinde bir dost sofrasına kurulduk. Mutfak penceresinden görünen dağı, ayvalarla ve narlarla dolu bahçeyi seyrederken lise yıllarıma döndüm sık sık. Sanki Pertek'teydim ve öğle yemeğinde Süpürgeç dağını seyrediyor, teyzemin ayranını yudumluyordum. Geçmişin güzelliğini bir başka mekânda, farklı insanlarla yaşıyor olmanın mutluluğunu tattım o mutfakta. Kısa bir soluklanmadan sonra Yalçın ve Murat öğretmenlerin de gelmesiyle fazla vakit kaybetmeden yolculuğun üçüncü etabına başladık. 22 km uzaktaydı köy, iki araba, 9 kişi ve işte düzlüğün bitip dağların sözünün geçtiği yollar. Aşağısı uçurum yukarısı dağlık, çam ağaçlarının, seyre doyulmayan güzelliğine uzaklarda ince bir çizgi halinde görünen Acıgöl eşlik ediyor... Dağ yamaçlarına kurulu bir başka köy karşıdan selam veriyor bize, masmavi gökyüzüne eşlik eden bulutlar doğayı seyre dalmışlar sanki. Bir an için sabitleyin bu görüntüyü hayâl dünyanızda, cüzdanınıza koyun ve şehirde bunaldığınız anlarda şöyle bir bakış atın... Yaşamak güzel şey gerçekten...

Sararmış yaprakları savurup geçerken Gökhan öğretmen gül tarlalarını anlatıyor, "Baharda görmek gerek" diyor, yeşil ağaçları saran bu gülleri... Sabahın dördünde uyanıp, öğrencilerin de buralara çalışmaya gelmek zorunda olduklarını, bu sebeple okulun son aylarında eğitimin aksadığını öğrendiğimizdeyse gerçeğe dönüyorum. Çocukların bile mutluluğuna göz dikmiş lanet olası kapitalist düzen. Geçinmek için bunu yapmak zorundalar, oysa ki bambaşka bir toplumda biz o gülleri, hep birlikte, sabahın seherinde, akşamın serinliğinde, bir avuç sermayedarın makyaj malzemesi olsun diye değil, sevdiğimiz armağan edebilmek için toplayabilmeyi düşleriz.

Mevcut düzene karşı bilinçli bir öfke ve yarına dair umut içindeyken köye varıyoruz. Araçlar okul bahçesine girdiğinde bir anda etrafımızı saran öğrencilerin yüzleri, sevinçli ezgileri getiriyor aklıma; "Çocuklar inanın, inanın çocuklar; güzel günler göreceğiz, güneşli günler..." Nasıl heyecanlanmaz ki insan... Ece'ye çiçekler yağıyor bir taraftan, ki zaten o da öğrencileriyle biraraya gelmiş ideal bir bayan köy öğretmenini andırıyor. Çok geçmeden 4 öğrenci beliriyor kütüphane kapısında, ellerinde, öğrencilerin EMO-Genç için hazırladığı çizimlerin birleştirilmesiyle oluşturulmuş kocaman bir resim.

Rengârenk... Ve içlerinden biri söz alıp şöyle diyor: "Bu çalışmamızı EMO-Genç'e hediye ediyoruz. Dünya tek renk olmamalı, insanlar tek tip olmamalı. Sadece siyah ve beyaz yok, dünya her renk aslında..." Hep birlikte fotoğraf çektiyoruz, bu anlar ölümsüzleşmeli...

Kütüphane için ayrılan, şirince düzenlenmiş odaya giriyoruz öğrencilerle, ilkokul sıralarına oturmaya yollar olmuş. Önce Gökhan öğretmen, sonra EMO-Genç'ten arkadaşlar düşüncelerini ifade ediyor. Ellerinde şiir kitabı bulunan öğrenciler, birer ikişer şiir okuyorlar kalabalığa, yer yer sohbet ediyoruz ve kitapları yerleştirdikten sonra bahçeye çıkıyoruz. Voleybol, futbol oynuyor, türküler söylüyoruz; sonra muhabbeti koyulaştırıyor, daha bir kaynaşıyoruz. Hep beraber köyü gezmeye çıkıyoruz, daralan zamanın hiç geçmemesini dileyerek. Ama bütün bu güzelliklerin de bir sonu var, çeşmeye çıkamadık diyor birisi, göle gidemedik... Saatlere söz geçiremiyoruz, işte ayrılma vakti. Münir Emine'ye doyamamıştı oysa; kız öğrencilerin Ece'ye soracak çok şeyi vardı; Necati, makinesiyle daha nice anları fotoğraf karesine aktaracak; Diyar, Gökhan öğretmenle daha neler konuşacaktı... Akıp gidiyordu dakikalar. Tekrar görüşmek umuduna sıkıca sarılarak el sallıyorduk camdan, geride kalan gelecekti; çocuklar, gelecekti...

Dönerken...

Doyamadığımız bir güzellik üzerine konuşa konuşa yolu yanlayıp Acıgöl'ü karşıma almıştık ki, öndeki arabada bulunanlar da bizim gibi manzaraya hayran kalmış olacak, yavaşladılar. Arkamızda yükselen dağ ve çamlar, uzaklarda ova ve Acıgöl... Dönerken halay çekeceğimizi söylemiştik, tam sırası işte... Haydi o zaman;

*"omuzdan tutun beni,
halaya katın beni,
düşersen bu kavgada,
dosta anlatın beni"*

Köye dair çizilen resmin son fırça darbesiydi bu halay... Çardak'a varıp soluklandıktan sonra Gökhan öğretmenin aracıyla bir kez daha yollara düştük, Denizli'ye doğru. Saatler ayrılığa vuruyor ve son fotoğrafımızı çekiyoruz...

Ne demeli, nasıl bitirmeli şimdi... Gökhan öğretmen ve eşi İknur ablamız, Yalçın, Murat, Zuhul öğretmenler, öğrenciler... Ece, Münir, Diyar, Necati... EMO ve EMO-Genç... Farklı kimlikler, farklı kurumlar... Dağlar, çamlar, yapraklar... Yüzlere dağılmış umut, direngenlik, acı... Çocukların elleri nasır değil kalem tutsun, gözleri yorgunluğu değil sevinç yansıtsın diyedir kavgamız... Ve kavgamız, tarlalardaki güller bir gün demet demet, ellerimizle dünyanın bütün halklarına ulaşsın diyedir...

Söğüt'ün yaprağına selam olsun...

1: "Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim, üç köyün içinde namılı Zeynebim" kısmıyla bilinen halk türküsü.

2: Ahmet Kaya'nın seslendirdiği bir şarkı.

Mühendislik...Mücadele...

Olağan EMO-Genç toplantılarından birinin sonunda, Oda'daki camekânlı rafta EMO'ya, TMMOB'ye ve enerjiye yönelik yayınlardan Hasan Balıkcı anısına hazırlanan YALNIZ DEĞİLSİN adlı kitap ilişti gözüme. Ödünç alma isteğimi şube çalışanlarından Ömer abiye ilettim. Kısaca beni bilgilendirdikten sonra daha o an yazı yazma fikri canlandı. Büyük bir heyecanla kitabı okumaya başladım. Bölümümü ilk başlarda (görece) zorluğu, asosyallığı, üst sınıflar sayesinde bilinçaltıma zorla kazınan korkular vb. sebeplerden ötürü pek sevememiştim, yeni yeni ısınıyor, alışıyordum. Böyle bir zamanda tanıdım, hayatı bir bütün olarak yaşayabilen, her alana gereken önemi gösterebilen, ailesiyle, arkadaşlarıyla, sokaklarla diyalogunu sıcaklıkla, samimiyetle kuran devrimci-mühendis Hasan Balıkcı'yı. Mühendisliğin insanlık için önemini, can pahasına dürüstlüğü, erdemi, insandan yana taraf olmayı böyle bir zamanda anladım. Okudukça ve hayatla karşılaştıkça, sorguladıkça yeni yeni şeylerin de farkına vardım. Şundan da eminim ki anlayabilmek ve görebilmek bazen hiç zor değil. Yalnızca biraz emek vermek gerek.

Kafamdakileri bir ucundan yakalayıp yazıya dökmek için Ersin Toker'in büyük emeklerle hazırladığı kitabının yardımıyla Hasan Balıkcı'nın hayatını kendimce anlatmakla başlıyorum. Yeni Dünya Düzeni'nin ürünü yalnız toplumda, asla yalnız kalmayan, üreten ve sorgulayan, emekçi bir yürek: 2004 Uluslararası Dürüstlük Ödülü Sahibi Hasan Balıkcı...

"Yaşamak, Bir Ağaç Gibi..."

61 Ağustos'un 12'sinde Adana'nın Kayışlı köyünde merhaba diyor hayata, Adana'nın, Ağustos sıcağından da sıcak bir yaşam ateşiyle. Dokuz kardeşle önce pamuk tarlalarında boy gösteriyor, sonra sokaklarda ve okulda. Hayat bir okul ve en önemli dersleri, Adiloş Bebenin

Ninnisi'ndeki gibi kazıyor künyesine. Büyüdükçe, okudukça, dünyası da büyüyor; tıpkı köy çocuklarının şehirde, dünyanın, küçük köylerinden ibaret olmadığını fark etmeleri, insan kalabalıkları arasında boğulduklarını hissetmeleri gibi. Dünyaya bakmak, dünyayı algılamak ve bir şeyleri değiştirmenin gerekliliği, çünkü çaresizlik, çünkü ezilmişlik...

Dinmeyecek bir üretkenlik, merak sözcükleri karşılayabilir ortaokul ve lise yıllarını. Yeni insanlar, yeni dünyalar... Bir yandan her şey yenilenirken, o geldiği kültürle bağını koparmadan kendinden başlayarak

değiştiriyor bir şeyleri -ki bunun adı diyalektik olsa gerek. Dönemin yükselen halk hareketiyle sokakların sesinde yükseltiyor sesini, Devrimci Gençlikle.

'79'da Mersin'de Meslek Yüksekokulu'nun Elektrik Bölümü'ne, '81'de düşlediği bölüm YTÜ Elektrik Fakültesi'ne giriyor. Üniversitede de düşünen, sorgulayan ve pratikte adım atan arkadaşlarıyla beraber kendi örgütlülüğünü yaratıyor. Kaldığı evde ayakkabı sayıları 40-50'yi buluyor bazen. Bu kafa saymaya benzese de ayıran nokta, samimi arkadaşlık ilişkilerinin olduğu nitelikli çoğunluğun söz konusu olmasıdır. Sohbetler, fikir

alışverişleri ve paylaşımlarla hep birlikte örüyorlar hayatı .

Hayatın anayasası işliyor: Şengül Balıkcı'yla tanışması bu dönemde, yardımlaşma, paylaşma, sınırsız bir dostluk ve aynı mücadele temelinde. Evliliğe uzanan yolda Nazım'ın yasası giriyor bu sefer devreye: 1+1=1. İş hayatının getirdiği mesafeler şiirlerle eritilecektir. '87'de Mersin'de mezuniyetten hemen sonra, askerlikten hemen önce küçük bir işe giriyor, elektrik mühendisi olarak. Askerlikten sonra iş hayatına asıl olarak 90'da Ağrı'da başlıyor, söylemleri ve hareketlerinin devrimci özü, birlikteliğiyle. Bu ve sonrası da hikâyenin şahdamarını oluşturunur.

'93'te Adana TEDAŞ'a atılıyor. Mücadelesine öncelikle büyük fabrikaların kaçak kullarımlarını ortaya çıkarmakla başlıyor. Sonrasında bunu sağlamlaştıracak işlemlere girişiyor. İşletmelerin bina içindeki sayaçları kaçakları gizlemek için elverişli haldeyken Balıkçı'nın uzun uğraşları sonucunda trafolar dışarı çıkarılıp fabrikaya gelen hatta ayrı bir sayaç bağlanıyor. Sayımların sonuçları karşılaştırıldığında kaçak gün gibi ortaya çıkıyor. İlerleyen süreçte Kaçak Takip Başmühendisliği görevine yükseliyor. Hemen ardından Urfa'da çok özleyenleri olacak ki(!) ataması bir an önce emrediliyor TEDAŞ'tan bir dilekçeyle. Tarih 1 Temmuz 2002.

Emeğine, yaşama dört elle sarılan insan, mücadelesini her yerde aynı kararlılıkla, dürüstlikle sürdürecektir elbet. Sürgün gittiği Urfa'da da yürüyor haksızlıkların üzerine. EMO yöneticiliği, İKK sekreterliği, TMMOB Yönetim Kurulu üyeliği görevlerini üstleniyor. Ama ne ve nerede olursa olsun hep halkın yanındadır yeri. Şöyle der: İki mahallenin kullandığı elektriğin tümü kaçak olsa bile bir imalâthanenin kullandığı kaçak elektrik kadar etmez. Yüksek binaların üst katlarında evraklara, bürokrasiye saplanıp kalmak değil ona yakışan; o yeri geldiğinde köylünün bahçesinde yeri geldiğinde fabrikalardadır.

İşini insanlığın yararını gözeterek, severek, içtenliğiyle yapan herkesin başına gelen olaylar peşini hiç bırakmıyor; fabrika sahipleri, büyük patronlar herkesi sindirebileceklerini zannededursun, Balıkçı daha bir ortaya çıkıyor foyalarını. Sermayedarlarsa önce rüşvete sarılıyor sonra tehditlere. Sermayenin giydirdiği uşaklar; kontrgerilla, jitem, mit...işte tehditlerin adresi, her zaman olduğu gibi. 18 Ekim 2002'de "çıkarlarına ters" eylemlerde bulunan Balıkçı'ya suikast için Şehmuz Taşan, Halim Şimşek ve tetikçi Yılmaz Çakmak'ı kullanıyorlar. Azmettirici İrfan ve Zeki Akkoyun ile beraber sayı 5'le, piyonlarla kalamaz. Bunlar sermayenin, burjuvazinin iğrenç yüzünü en güzel şekilde gösteriyor aslında. Öte yandan Şengül Balıkçı'nın yanında da kol kola bir halkın varlığının kanıtlarıdır, bütün birimleriyle TMMOB, EMO ve KESK'in, köşeyazarları, avukatlar ve Türkiye'nin aydınlık yüzlerinin 21 Mayıs 2003'te Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanan davanın peşine düşmeleri. Düşlenen de elbette benzer birçok davada halkın dev adımlarıyla karanlığın üzerine yürümesi.

Geride kızları Açelya ve İdil, eşi Şengül Balıkçı, bütün sevenleri-sayanları onun için mücadele ediyor, geride nice Hasan Balıkçı, nice insancıl yürek. Mücadele sürecek!

"Ve Bir Orman Gibi..."

Öğrenci evinin malumu, faturalar epey kemer sıkırdı

bizlere. Kış aylarında doğalgaz kullanmak aklımızın bir köşesinde sıcaklığını koruyan, sıcaklığıyla ısındığımız bir düş olarak kaldı. Bu sefer elektrikli ısıtıcılara yüklendik. Sonuç olarak da iki yüz küsur lira elektrik faturası geldi.

Küçük bir olay anlatıp sonunu yine buraya bağlayacağım. Bornova'da geceyarıları sokaklarda yürürken çoğu kez dikkatimi çekmiştir alışveriş merkezlerinin çevreyi baştan başta aydınlatan ışıkları. Ve düşünmüşümdür: niye yanıyor ki bu ışıklar sabahtan akşama? Saatin 12'yi geçmiş olması, içerde doğal olarak hiçkimsenin olmaması bir yana, bu bir alışveriş merkezi; ne bir hastane, ne de bir okul. Seri tüketim kültürünün reklâmı, ışıllı göstergesi. Sadece bu değil. İzmir'deki, Türkiye'deki bütün alışveriş merkezleri, mağazalar, dükkânlar, otobüs duraklarındaki ve çevredeki reklam tabelaları parıl parıl, sokak lambalarına gerek bırakmazcasına. Onların ışıkları sönmezken, biz faturaları ödeyemiyoruz.

Reklâmdan başka, ışıkların açık tutulmasının sebebi sanırım hırsızlık olaylarını önlemek. Toplumun giderek güvensizleşmesi ve buradan da başka bir konuya bağlanabilir: Devlet denen şey, en başta topluma iyi bir eğitim sağlamazsa hırsızlık, cinayetler, kısaca suç oranı elbet artacaktır. Eğitimsizlik aslında devletin suçudur. - Eğitim de sabah sekiz akşam üç arası değildir-. Devlet ne yapacaktır sonra? Ceza mekanizmalarını had safhada çalıştırıp, çelişkinin yüzeyinden, toplumu düzeltmeye çalışacaktır. Ama bu işe yarar mı? Yaramaz, yaramıyor. Toplum gitgide çöküyor, gazete manşetleri, üçüncü sayfalar, akıl almaz ve bazen de komik cinayetlerle dolu. Türkiye'de nice şehirlerin nice kenar mahallelerine, nice varoşlarına, elektrik telleri girmemiştir, girenlerde ise kaçak kullanım had safhadadır. Buralarda okul binaları yükselmemiştir, şehirler yüksek binalarla boğulurken. Devletin kendi eseridir bu toplum ve yaptığı, kendi kendini vurup katillerini aramaktır. Daha büyük ölçekte emperyalizmin en bariz sonucudur diyebiliriz.

İşte beni beraat ettirebilecek dayanaklarım ve daha bir sürü var düşününce. Toplumsal uçurum, eşitsizlik, sosyal adaletsizlik koşullarında, yani bu baştan aşağı çelişkili düzende ortaya çıkan bütün çelişkilerin sebebi sistemin yine kendisidir.

Kaçak kullanıma değinelim: İşçilerin üzerinde patron; halkın üzerinde devlet. İşçi zaten ilk elden sınıf savaşımını doğuran sebeplerden, artı-değerden kaybeder, patronun altında insanca yaşaması için harcadığı emeğin karşılığını alamaz. Fabrika sahibi elektriği kaçak kullanarak kar elde

etmeye çalışır, eder de. Kaçak ortaya çıkınca ne olur peki, patron sermayesinden mi öder? Hiç zannetmem. Faturayı yine işçilere keser. Bu sınıfsal ezginin, bütünün küçük bir parçasıdır. Kendi cebini doldurmak adına değişik yollara giden patronun ceremesini işçiler çeker.

Diğer bir olay da halkın bütününü ilgilendirir; işçi, köylü, şehirli, kırlı fark etmeden. Mesela, kaçak ve kayıp elektrik sonucunda toplam tüketimi denkleştirmek için elektriğin birim fiyatı artar, zamlar havada uçuşur. Mesela, enerjinin kıtlığından dem vuran egemenler doğal, yenilenebilir enerjiyi bir kenara bırakıp nükleer enerji diye tuttururlar, doğru düzgün işleri parmakla saymakta zorlandığımız ülkemizde. (Zorlanmanın sebebi; genç beyinlerin yetersizliği, bilgiyi üretmedeki, kullanmadaki eksiklik, yeteneksizlik diye düşünüüyorsa yanlışla düşülür. Dipten çatlak, çelişkili eğitim sistemini ve sonrasında da mühendislerin elini kolunu bağlayan “Yetkin Mühendisliği” unutmamak; mesela çokuluslu şirketlerin Mersin-Akkuyu’da, Artvin-Cerattepe’de, Kırklareli-İğneada’da doğayı katledişini, sömürüyü görmek, hesaplamak gerekir. Sonuç ne korkunçtur, Akdeniz’de bilinçli şekilde yakılan ormanların yerine yapılacak golf sahalarında, ya da villalarda, zenginleri, tıpkı otlamak için bir ovaya yayılan koyunları izler gibi izlemek! Önlemlerin eksiksiz alınacağından duyulan şüphe, dünyanın başından geçen nükleer santral kazaları -ki en yakını 26 Nisan 1986’da Çernobil’de yaşananıdır- atıkların doğaya, insana vereceği zarar, yaşanan yıkımlar, Kazım Koyuncu’nun kanserden ölümü, Karadeniz’de binlerce insana kanser teşhisi konması... daha da korkunç hale geliyor tablo. Büyük Tanrı yalvarışları karşılıksız mı bırakıyor ne?)

İşin komik tarafı da var. Bir ara ağızlarda sıkça dolanan bir fıkra vardı. Hani bir Türk Ferrari’sine LPG bağlatmış da, firma arabayı geri almış elinden -fıkra böyle değilse, hatta gerçek değilse bile, anlatacağım olayı çok güzel karşılıyor. Daha kaçak elektrikle mücadele sürerken, halk nükleer santrallerden elde edilen enerjiyi de kaçırırsa ne yapacak devlet o zaman? Direkt tel çekmek deyimi tarih olacak. Yerine nükleer kazanlardan tel çekilecek kenar mahallelere. Alım gücü sıfır olan halk yine çaresizlikten çare bilecek kendine. Kendi aralarında konuşan iki köylüye kulak misafiri olup da şunları duyabiliriz belki:

-Teknolojinin gözünü seveyim. Bak hele! Mübareğin bir damlası bütün köyü ıslı ıslı yaptı yahu. Sanırsın her ev bir ateşböceği...

-İyi de Hıdır Emmi, bu bizim hakkımız değil mi? Hakkımızı kimden kaçırıyoruz? İnsan kendi evini soyar mı hiç?

“Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı uygulamalarında, kayıp ve kaçak elektrik kavramları her defasında birlikte kullanılarak kafa karıştırılmakta, kârlı iller özelleştirme için ayrılmaktadır. Oysa “kayıp” elektrik, enerji sektöründe yatırım yapmayan politikalarla beslenirken, “kaçak” elektrik kullanımı sistemin yarattığı yoksulluktan kaynaklanmakta”*

Yatırım yapmayan politikalar sonunda elektrik kayıp olur. Altyapının sağlamlığı, dayanıklılığı sağlanmadıkça, kayıp elektrik artar, dolayısıyla elektrik zamlanıp faturaları kabartır. Bununla birlikte serbest piyasada altyapı aletleri pahalılanır. Pahalılığın sonucu kötü altyapı, kötü altyapının sonucu kayıp elektrik olur: kısır bir döngü. Bu döngünün halktaki işleyişine bakalım: Sistemin ilk çelişkisi yoksulluk. Yoksulluk temelli kaçaklar. Kaçak elektriği kapatacağı zannedilen zamlar. Zamlarla yoksulluğun daha da katlanması. Suç ve ceza ikilemi tıpkı. Çift taraflı olarak elektrik pahalılandıkça kaçak artacak, kaçak arttıkça da elektrik pahalılandırılacaktır. Zaten halktaki kanıksama, sinmişlik, böyle gelir böyle gider havası, giderek kötüleşen yoksulluk temelli çelişkilerin ürünü olan bir atalettir. Sürekli eleştirmek değil -sürekli eleştirip, hiçbirsey yapmamak çelişkiyi sürdürür, süreci daha da kötüleştirir, halkta uyanacak umudu kırar- çözüm üretmektir aslolan. Hasan Balıkcı’nın emeği de bu yöneydi, ömrü boyunca.

“Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek...”

Mücadele sürecektir! Evet ama nasıl?

Mahkemeler “ödenek yokluğu” gibi komik gerekçelerle bu döneme kadar ertelendi. En son ertelenme tarihiyse 17 Ekim 2008, Balıkcı’nın ölüm yıldönümünden bir gün öncesi. Sermayenin demokrasiden, adaletinden, başka ne beklenebilir? Köpekler de kuyruklarını yakalamadıkları için öylece dönerler yerli yerinde.

Üst düzey teknik bilgilerinin yanında bu bilginin halk yararına kullanılması yönünde tümüyle politik düşünceye sahip olmadıktan sonra mühendisler bir ayağı yıkık köprülere benzer. Canı pahasına, dürüstçe kaçak elektrikle mücadele ederken hayatını kaybeden Balıkcı teknik konularla toplumsal konular arasındaki diyalektiği görmek açısından en aydın örnektir. Hasan Balıkcı’yı yaşatmak ölüm yıldönümlerinde anıp ölümsüzdür, yaşatacağız demekle değil sadece, söylem ve eylemin bir aradalılığıyla, kendimizde(n) başlayarak topluma yayılacak, ama uzun, ama acılarla, kayıplarla dolu bir yolda hep beraber yürümektir.

Bu yüzden YALNIZ DEĞİLSİN!

*Açelya ve İdil’e ithaf edilmiş, her sayfası emeklerle dolu kitaptan...

Genetik Algoritmalar

Yapay zekanın son yıllarda hızla gelişen dallarından biri olan genetik algoritmalar bir çeşit evrimsel hesaplama yöntemidir. Doğada gözlemlenen evrimsel sürece benzer biçimde çalışan arama ve eniyileme yöntemi olarak geliştirilmiştir.

Genetik algoritmaların biyolojik genetikten esinlenerek oluşturulduğunu söyledik, şimdi kısaca biyolojik olarak genetik terimlerine bir göz atalım.

Biyolojik Olarak Genetik

Canlılar hücrelerden oluşmaktadır. Bir canlıdaki her hücre aynı kromozom dizisine sahiptir. Örneğin insan hücrelerinde 46 kromozom bulunur. Genetik terimlerine göz atacak olursak.

Gen: Belirli bir özelliği şifreleyen DNA bloklarıdır.

Birey: Topluluğu oluşturan canlılardan her biridir. Bireyler genlerinde bulunan özellikleri taşırlar.

Topluluk (Populasyon): Bireylerden oluşan küme.

Uygunluk (Fitness): Bireyin çevre koşullarına ne kadar dayanıklı olduğunu belirtir.

Çaprazlama: Üreme sırasında ebeveynlerin genlerinin belirli bölümlerinin birleşerek yeni bir kromozom oluşturması anlamına gelir.

Mutasyon: Ebeveyn ile çocuk arasında yalnızca nükleotid değişimi olması anlamına gelir.

Genetik Algoritmaların Tarihçesi

- Genetik algoritmalar 1800'lü yıllarda Charles Darwin'in geliştirdiği evrim teorisinden esinlenerek oluşturulmuştur.
- 1960-Genetik Algoritmalar ilk olarak Ingo Rechenberg tarafından dile getirilmiştir. (Evolution Strategie)
- 1975-John Holland, evrim sürecinin bir bilgisayara anlayamadığı çözüm önerilerini öğretebileceğini düşünmüştür.
- 1989-David Goldberg – G.A'nın pratik uygulamalarda kullanabileceğini göstermiştir.
- 1992-John Koza G.A'yı kullanarak çeşitli görevleri yerine getiren programlar geliştirmiştir. Bu metoda genetik programlama denir.

Genetik algoritmalar ve özellikleri

G.A geleneksel yöntemlerle çözümü zor veya imkansız olan problemlerin çözümünde kullanılmaktadır.

Genetik algoritmalarda kullanılan kavramlar biyolojik genetikteki kavramlara çok benzemektedir.

Kromozom: Kromozomlar temsil ettiği çözümle ilgili bilgi içermektedir.

Kromozomlar temsil ettiği problem türlerine göre çeşitli şekillerde temsil edilmektedirler.

İkili Kodlama: Kromozomlar ikili bir diziden oluşturulur. 101000011 gibi

Permütasyon Kodlama: Her kromozom, ilgili karakterin sıralamadaki pozisyonunu belirten sayılardan oluşan bir dizi ile ifade edilir. 354267189 gibi. Özellikle gezgin satıcı problemlerinin çözümü için uygundur.

Seçilim: Yeni topluluğu oluşturacak bireylerin eski topluluklardan çaprazlama ve mutasyon gibi bir takım olaylara uğramak için seçilmesidir.

İyi olan (probleme göre iyilik kavramı değişir) bireyler yaşamını devam ettirmeli, ve yeni nesiller bu bireyler üzerinden oluşturulmalıdır. Bireylerin seçiminde uygunluk değerine bakılmaktadır. Uygunluk değeri yüksek olan bireylerin seçim şansı daha yüksektir.

Seçilim yöntemleri

Rulet Seçilimi: Tüm kromozomların yerleştirildiği bir rulet tekeri vardır. Kromozomların uygunluğuna göre teker üzerinde kaplayacakları alanlar belirlenir. Uygunluk değeri yüksek olan kromozomlar yüksek seçilme şansına sahiptirler.

Sıralı Seçilim: Uygunluk değeri düşük olan kromozomların seçim şansı bu metodla artmaktadır. Bu yöntemde ilk olarak toplum sıralanır. Her kromozomun sırası uygunluk değerine göre belirlendikten sonra, en kötü 1 uygunluğunu, en kötü ikinci 2 uygunluğunu alır... En iyi n uygunluğunu alır. Buna göre seçim yapılır.

Turnuva Seçilimi: Topluluk içerisinde rastgele k adet (2,4,6) birey alınır. Bu bireylerin içerisinde uygunluk değeri en iyi olan birey seçilir.

Çaprazlama: Ebeveynlerden bazı genleri alarak yeni bireyler oluşturma işlemidir. Burada amaç iyi çözümlerin farklı bölümlerini birleştirip daha iyi çözümler elde etmektir.

Çaprazlama işlemleri için bir ya da daha fazla çaprazlama noktası belirlenebilir.

Tek çaprazlama noktası örneği:

Kromozom 1:11011 | 00001111

Kromozom 2:10010 | 11110000

Birey 1:1101111110000

Birey 2:1001000001111

Mutasyon : Çaprazlama yapıldıktan sonra oluşan yeni bireylerin, eskilerinin kopyaları olmasını engellemek için bitlerde yapılan rastgele değişiklik işlemidir.

Birey 1:1101111110000

Mutasyondan sonra:1101110110100

Not:Yüksek mutasyon olasılığı uygun çözümlerin de bozulmasına yol açabilir.

Elitizm : Üreme, çaprazlama, mutasyon aşamalarından sonra kuşakta yer alan en iyi uyumluluğa sahip bireyin/bireylerin kaybolmasını engellemek için bu bireyi

yeni kuşaktaki bir bireyle/bireylerle değiştirme işlemine denir.

Üreme : Belirli bir seçme kriterine göre bireylerin seçilip yeni kuşağın oluşturulması işlemidir.

G.A Parametreleri:

Çaprazlama Olasılığı: Çaprazlamanın hangi sıklıkta yapılacağını belirtir.

Mutasyon Olasılığı: Mutasyonun hangi sıklıkta yapılacağını belirtir. Çok büyük bir değer olmaması gerekir.

Maksimum Nesil Sayısı: Kaç nesil üretileceğini belirtir.

Populasyon Büyüklüğü: Populasyon içerisindeki birey(kromozom) sayısını gösterir.

Not: Kromozom sayısı çok küçük olursa G.A aranan uzayın ancak belirli bir kısmını gezebilir. Kromozom sayısı çok büyük olursa G.A çok yavaş çalışır.

G.A ile problem çözüm aşamaları:

1-Rastgele olarak kromozom topluluğu elde edilir

2-Her bir kromozom için uygunluk değeri hesaplanır.

3-n nesil ilerleyene dek şunlar tekrar edilir.

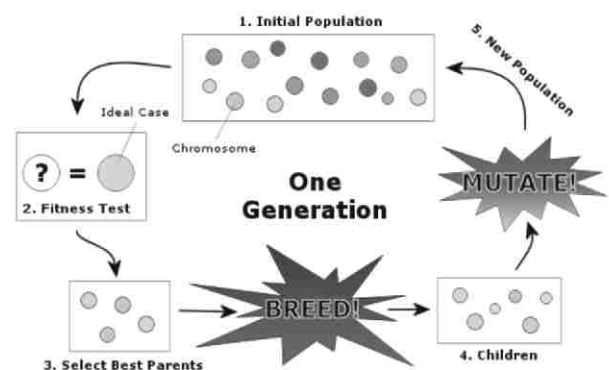
- Ebeveyn olacak kromozomlar seçim fonksiyonuna göre seçilir.

- Bu seçilen kromozomlar çaprazlanır

- Mutasyon olacaksa gerçekleştirimi yapılır.

4-Yeni Populasyon eskisi ile değiştirilir.

5-2.adıma geçilir.

NOT:G.A kullanarak bir problem çözülecekse algoritmanın ne zaman sonlanacağına kullanıcı karar vermelidir.G.A'nın belirli bir sonlanma kriteri yoktur.

Genetik algoritma geliştirimlerinizi kendi yazdığınız kütüphanede gerçekleştirebileceğiniz gibi bazı hazır genetik algoritma kütüphaneleri de kullanabilirsiniz.

Hazır genetik algoritma kütüphaneleri: JGAP(java), JAGA(java), GAJIT(java), GALib(c++)...

G.A'nın Kullanım Alanları

G.A çok çeşitli alanlarda kullanılma imkânı sunmaktadır. Bunlar; optimizasyon, ekonomik ve sosyal sistem modelleri, bilgi sistemleri, mekanik öğrenme, finans geliştirimleri vs...

İncelenen ve Yararlanılan Kaynaklar

1-"Genetik Algoritmalar", <http://kodveus.blogspot.com>

2-"Genetik Algoritma ve Uygulama Alanları", <http://www.mmo.org.tr>

3-"Genetik Algoritmalar", <http://www2.aku.edu.tr>

4-"Genetik Algoritmalar ve Uygulamaları",

<http://www.yapay-zeka.org>

5-"Adapting the genetic algorithm to the travelling salesman problem", <http://ieeexplore.ieee.org>

6-"The Travelling Salesman Problem",

<http://www.hermetic.ch>

7-"An Introduction to Genetic Algorithms", <http://www.generation5.org>

8-Melanie Mitchell, "An introduction to genetic algorithms", The MIT Press, ISBN : 0262631857, 1998

9-Tahir Emre KALAYCI, "Yapay Zeka Teknikleri Kullanan Üç Boyutlu Grafik Yazılımları İçin "Extensible 3D" (X3D) İle Bir Altyapı Oluşturulması ve Gerçekleştirimi", Yüksek Lisans Tezi, 2006

Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru

EMO-Genç Yaz Kampı

EMO İzmir Şubesi yürütücülüğünde, 2009 yılı yaz mevsiminde düzenlenmesi düşünölen EMO-Genç Yaz Kampı'nın çalışmaları tüm hızıyla sürüyor. Şu an için EMO ve EMO-Genç üyelerinden oluşan Kamp Komisyonu aracılığıyla genel hazırlıkları yapılan kamp, EMO-Genç örgütlölüğünü güçlendirme temelinde birlik anlayışı ve ilkelerinin meslektaş adayları tarafından benimsenmesi; birlikte üretmeye, toplumcu bakış açısına, kamu yararını gözeterek emeğin en yüce değeri olduğı bilincine; ülke ve dünya gündemine yönelik farkındalık yaratılması ve geleceğı dair EMO-Genç çalışmalarının tartışılması amaçlarını taşıyor.

Geçtiğimiz Ağustos ve Eylül aylarında, İzmir çevresinde gerçekleştirilen bazı yaz kamplarına, EMO-Genç üyelerinden ve komisyondan katılımların sağlanmasıyla gözlemlerde bulunuldu. Ekim ayı içerisinde ise, HKMO İzmir Şubesi ve JMO İzmir Şubesi ile toplantılar yapılarak, bu şubelerin düzenlemiş oldukları kamp organizasyonları hakkında bilgi alındı.

Hazırlık sürecinde üzerinde tartışılan konu başlıklarını sıralamamız, sizlerin de fikir sahibi olması bakımından yararlı olacaktır. Geçtiğimiz aylardaki toplantılarımızda kampın amacı ve teması, yeri, maliyeti, süresi, tarihi, programı ve katılımcı sayısı, iletişim, duyuru, vb. alanlarda ilk adımlarımızı attık.

İzmir çevresinde kamp alanı olarak kullanılabilecek mekân araştırmaları devam etmekte olup, kamp alanının ve tarihinin kesinleşmesinin ardından, konaklama, ulaşım, vb. alanlardan yapılacak harcamaların detaylı olarak yer aldığı maliyet raporu hazırlanarak Oda Yönetim Kurulu'na sunulacaktır.

Kampın amacı ve teması çerçevesinde sosyal, politik, kültürel, fiziksel etkinlikleri içerecek kamp programı, diğeri şubelere bağılı EMO-Genç üyelerinin önerileri de dikkate alınarak Kamp Düzenleme Kurulu yürütücölüğünde hazırlanacaktır. Kamp hazırlık çalışmaları süresince EMO-Genç örgütlenmesinin aktif olduğı şubelerden gelecek katkılar kampın niteliğini artırıp, gerçekleştirilmesini tabana yayacaktır.

Katılımcıların belirlenmesindeki kriter, aktif olarak atölye çalışmalarında yer alıp almayacakları olmalıdır. Bu şekilde, belirli konular üzerinde sene içinde yürütölecek hazırlıklar ile kamp süresince daha verimli kullanabiliriz. Bununla beraber kamp esnasında da yeni atölye çalışmaları gündeme gelebilir.

Şu ana kadar aktarılanlar çok somut şeyleri ifade etmese de Kamp Düzenleme Kurulu'nun çalışmaları, diğeri şubelerden EMO ve EMO-Genç üyelerinin belirlenmesiyle hızlanacak ve kampın heyecanı daha geniş bir kitleyi etkisi altına alacaktır. Sürecin niteliğini belirleyecek olanlar ise elbette ki biz öğrenciler olacağız. Atölye çalışmalarında ortaya koyacağımız ürünler ve birikimimiz bu kampı bizler için unutulmaz yapmalı, gelecek için de güçlü bir iyimserlik dalgası yaratmalıdır.

Bugünden başlayarak birlikte, geleceğı güzel ağılar örmek dileğıyle, kamp hazırlığına yönelik genel bilgileri aktardığımız yazımızı burada noktıyoruz. Önümüzdeki aylarda daha yoğun bir kamp gündemiyle tekrar birarada olacağız.

EMO-Genç Yaz Kampı Komisyonu

Özgür Yazılım Felsefesi

“Bilim ancak kolektif olarak gelişir; bilgi paylaşılmalıdır”

R. Stallman

Bu sayımızdan itibaren geçen sayımızda yer alan “Özgür Yazılım ve Linux” yazımızla beraber artık bir “Özgür Yazılım” köşemiz var.

Özgür ve açık kaynak kodlu yazılımları inceleyeceğimiz ve bu alandaki son gelişmelerden sözedeceğimiz sayfalarımıza hoş geldiniz.

Özgür yazılım felsefesi, üretmeyi ve paylaşmayı temel alan bir yazılım felsefesidir. 1984 yılında tamamen özgür yazılımların meydana getirdiği bir işletim sistemi ve araçlarının geliştirilmesi çalışması başlamış, yazılan özgür yazılımların bir şemsiye altında toplanması için 1985 yılında Özgür Yazılım Vakfı (FSF) kurulmuş ve ardından da GNU yazılımlarını korumak üzere Genel Kamu Lisansı (GPL) adı verilen yazılım lisansı duyurulmuştur.

Özgür yazılım felsefesinin temelinde bilimsel araştırmalarda izlenen yöntemin topluma kazandırdıkları yer almaktadır. “Bilim adamları yaptıkları tüm araştırmaları detayları ile açıklayan makaleler yazar ve bu makaleleri yayınlamaya kamu ile paylaşır. Bu paylaşımcı bilimsel modeli hızlı bir toplumsal gelişim sürecine olanak vermektedir; yeni çalışmaların tümü, daha önceki çalışmalarda edinilen bilgi ve deneyimli daha ileri bir noktaya taşımaktadır. Bu biçimde paylaşımcı bir yol izlememiş olsaydı bugün medeniyetimizin ulaştığı noktaya varmak için çok daha fazla zamana gereksinimimiz olabilirdi.

Özgür yazılım (ing. free software) felsefesi bu paylaşımcı modeli bilgisayar yazılımı üretimine uygulamayı hedefler. Özgür yazılım felsefesinin lideri olan Richard M. Stallman, tekelleşmeye ve bilimsel gelişmenin hızını kesmeye izin veren yazılım üretim modeline karşı durmak üzere bir çalışma başlatmış ve bu modelin medeniyetimizin gelişimine vurduğu sektöre dikkat çekmiştir.

Felsefe çerçevesinde kullanıcılara şu haklar tanınmaktadır:

- Her türlü amaç için programı çalıştırma özgürlüğü,
- Programın nasıl çalıştığını inceleme ve kendi gereksinimleri doğrultusunda değiştirme özgürlüğü,
- Yeniden dağıtma ve toplum ile paylaşma özgürlüğü,
- Programı geliştirme ve gelişmiş şekli ile topluma dağıtma özgürlüğü”

GNU/Linux Haberleri

Kurulum ve kullanım kolaylığıyla tanınan Linux dağıtımı *Ubuntu*’nun yeni sürümü 8.10 çıktı ve tabii ki KDE kullanan türevi *Kubuntu*. Dağıtımı internetten ücretsiz indirebileceğiniz gibi istekte bulunarak da elde edebilirsiniz.

Linux’un her yerde kullanılmasını amaçlayan GNU/Linux Dağıtımı *openSUSE* 11.1’in 4.Beta sürümü duyuruldu.

Kasım ayının 5-6’sı arasında Pekin’de gerçekleştirilen 6. Geleneksel OpenOffice Kongresi’nde OpenOffice.org’un yeni başarısı kutlandı. OpenOffice kayıtlara göre 10 milyon kişi tarafından indirildi.

Özgür Yazılım Uygulamaları

Mozilla Firefox

Bir çoğumuzun uzun zamandır kullandığı (hatta bağımlısı olduğu) bir web tarayıcısı *Firefox*. Bir çok özelliği ve eklentisi olan Firefox en çok tercih edilen ikinci tarayıcı. Geliştiricilerinin “%100 Organik Yazılım” olarak nitelendirdiği Firefox’un son olarak 3.0 sürümü çıktı.

Openoffice

Herkes için ücretsiz olan bir ofis paketidir. İçerisinde gerekli işlemlerin yapılabilmesi için bileşenler barındırır. Bileşenleri;

Sözcük İşlemci: İster anımsamak istediğiniz olayları yazmak için kullanın, isterseniz içinde resim, şema, dizin olan bir kitap yazın, Writer sayesinde tüm bu işlemlerin kolayca, hızlı bir şekilde tamamlandığını göreceksiniz.

Hesap Tablosu: Bir hesap tablosundan beklenen tüm fonksiyonları yerine getirir. Tablolarınız direk pdf olarak yaratmanıza olanak sağlar.

Sunum: Etkin çokluortam sunumları hazırlamak için birçok olanak sağlar.

Veritabanı: Tablo, form, sorgu ve raporlar oluşturup düzenlemenize olanak sağlar.

Çizim: Küçük karalamalardan büyük grafikler ve şemalara kadar tüm çizim gereksinimleriniz için kullanabileceğiniz bir çizim programıdır.

Formül Düzenleyicisi: Matematiksel denklemlerle çalışanlar için tasarlanmış bir yazılımdır.

GIMP

GIMP bir başka deyişle *GNU Image Manipulation Program*, gelişmiş bir resim oluşturma ve fotoğraf düzenleme yazılımıdır. Resimler ve fotoğraflar üzerinde düzenleme yapabilmemiz için birçok fonksiyon barındırır.

Web Adresleri:

Özgür yazılımın temelinde paylaşım olduğunu söylemiştik. İnternet üzerinden çeşitli sayfalardan bu bilgilere erişebilmekteyiz.

<http://www.fsdaily.com/>

<http://stopsoftwarepatents.eu/>

<http://fullcirclemagazine.org/downloads/>

<http://www.enixma.org/>

<http://e-bergi.com>

<http://www.freesoftwaremagazine.com/>

<http://edergi.linux.org.tr/>

<http://www.e-lapis.org/>

<http://www.pozitifpc.com/>

<http://www5.ibm.com/tr/products/linux/haberlinux.html>

Kaynaklar:

- <http://ozguryazilim.org/?u=ozguryazilimtanim>
- <http://www.mozilla-europe.org/tr/firefox/>
- <http://tr.pardus-wiki.org/gimp>
- <http://www.gimptr.com/>
- <http://www.openoffice.org.tr/>
- <http://www.linuxmasasi.com>

İnsan doğasının kabul edemeyeceği şey çalışma değil, aşırı çalışmadır. Herkesin iyiliği için yapılan çalışma değil, sadece birkaç kişinin lüks içinde yaşaması için yapılan çalışmalar kabul edilemez. Emek sarf etmek, çalışmak, kendi başına yaşamı ve sağlığı oluşturan, birikmiş vücut enerjisinin boşaltılmasını sağlayan fizyolojik bir gerekliliktir. Eğer birçok iş şu anda isteksizce yürütülüyorsa, bunun nedeni ya aşırı çalıştırılma ya da düzensiz organizasyondur. Fakat yaşlı Franklin'in de bildiği gibi, eğer hepimiz kendimizi üretici işlere verir ve şu anda yaptığımız gibi üretici güçlerimizi israf etmezsek, her gün yapılan 4 saatlik yararlı bir çalışma, herkese sade, orta sınıf bir ev sağlayabilir. Elli yıldır sorulan şu "Hoş olmayan işleri kim yapacak?" sorusuna gelirsek, eğer hâlâ hoş olmayan işler varsa, bunun nedeni bilim adamlarımızın bu işi zevkli hale getirmek için yollar bulma zahmetine girmemiş olmalarıdır; zira bu işi, boğaz tokluğuna yapacak bir sürü aç adamın olduğunu çok iyi biliyorlardı... Dedektiflerimizle, verdiğimiz cezalarla ve hapisanelerimizle toplumda en adi tutkuların ve alışkanlıkların yayılmasına neden oluyoruz. Bu kurumların yarattığı etkiyi tam olarak fark edebilen biri, toplumun, ahlâkı koruma adı altında yaptıklarından dehşete düşerdi...

Kropotkin

Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru...Duyuru

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİNE Hazırlık Seminerleri

EMO-Genç üyesi elektrik-elektronik mühendisliği öğrencilerine yönelik

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİNE HAZIRLIK SEMİNERLERİ düzenlenecektir.

Seminerler, **Cumartesi** günleri **11:00 - 13:00** arasında Şubemiz **Eyüp Sabri Aksüt Eğitim Salonu**'nda yapılacaktır.

Toplam 10 konu başlığında ve ilki **20 Aralık 2008** tarihinde yapılacak olan seminerler için bölüm temsilcilerine veya Şubemize başvurabilirsiniz. Başvuruda öncelik son sınıf öğrencilerine verilecektir.

MÜHENDİSLİK, ETİK, EMO, TMMOB

ENERJİ ÜRETİM, İLETİM, DAĞITIM

ELEKTRİK İÇ TESİSAT PROJELENDİRME

TOPRAKLAMA

GERİLİM DÜŞÜMÜ VE KISA DEVRE HESAPLARI

YANGIN VE GAZ ALGILAMA SİSTEMLERİ

TRANSFORMATÖRLER

YILDIRIM VE AŞIRI GERİLİMDEN KORUMA

PLC OTOMASYON

TEMEL RÖLE EĞİTİMİ, ÖLÇME

OYNAYUN KIZLAR

OYNAYUN UŞAKLAR

Karadenizli olmama rağmen horonu üniversitede, iki sene önce öğrendim. Önceleri bir piknikte, yollarda, şenliklerde ne zaman biraraya gelsek tulumlu, kemençeli halaylara pek giremezdim. Ki bunun Kürt havaları ve diğer yörelere özgü oyunları da vardı. Bu durumu kendime yakıştıramadım. Daha doğrusu düğünleri sevmeyen, toplu halde eğlenilen ana baba günü yerlerde hep bir köşede somurtup duran, hiçbir halaya horona girmeyen, içindeki çocuğu dışarı atamayan çocukluğuma kızdım. İlk yıl bitti. Memlekete gider gitmez yapıştım ablamın yakasına: 'Bana acilen horon öğret!'. Ailemde bile pek sosyal, deli dolu biri olarak tanınmadığımdan, ilk duyduklarında ve ablamın kolunda figürleri öğrenmeye çalışırkenki oklava yutmuş gibi duruşum çok hoşlarına gitmişti. Epey çetin ama güzeldi eğitimim. Geri dönüşüm muhteşem oldu, tabi kendi öznel muhteşemliğimde, bir yere kadar. Çünkü geçen sene memleketten bir arkadaş daha kazandı Ege'yi. Ona horon tanrısı diyebilirim. Ama o da tek tanrı değil, bu sene Ege'ye başka bir hemşerimiz daha geldi ve benim onlardan, memlekete dönünce gideceğim düğünlerden, delikanlı ihtiyaçların kendilerine has üslubuyla, ağırlığıyla komut verdiği horonlardan öğreneceğim daha çok şey var. 'Oynayun uşaklar oynayun gayrı/ horonu ibadet sayacak tanrı' demiş Volkan Konak, boşuna da dememiş. Şimdi biz de evde dört Karadeniz'li sık sık salona geçip ibadetimizi yerine getiriyoruz, keşke bütün dinler böyle olsa diyerek. Bazen salon kalabalıklaşıyor, sesler dışarı taşıyor. Hopa Hemşin'i, Trabzon Kolbastı'sı, Rize Çift Ayak'ı günün bütün derdini, sıkıntısını alıyor üstümüzden.

Horon bir sevdâ bizim için. Anlatılamayacak değil, ötesinde, hayatın karşısında duruyor. İnsanlar düşünün ki barışı, kardeşliği yöresine, havasına, kuşuna, duruşuna işlemiş. Beşikteki çocuk dünyaya özgürlük haykırarak gibi. Ve bu çocuk horonla, şarapla ve aşkla büyüyor, hayatı hasretlerden süzüyor, el yapımı bir şarap tadında içiyor yudum yudum. Mesela Hopa'da aşık olup güzelim ayışığı altında Karadeniz'e karasevda iskelede, şerbet tadındaki Kindzmarauoli (Gürcü şarabı) ellerinde sevdiğine şarkılar, şiirler okuyarak sabahı selamlayan çoktur. Ama horonun yeri, saati yoktur, öyle büyük bir nedeni de olması gerekmiyor zaten: okulda, alternatif şenliklerde, yaylalarda, miting yolculuklarının geceyarılarında, alanlarda ve nefes aldığımız hemen her yerde...

Kampüste arkadaşlarla toplanıp, Alsancak'ta yeni açılan Dido Kafe'de her cumartesi düzenlenen tulum dinletisine gidince, cumartesilere mahsus kalabalıktan dolayı geniş bir horon çevrilip Kaçkar Derneği'nden gelen tulumcu arkadaşın kaval yanıği sesiyle çaldığı, söylediği Karadeniz'in bütün güzelliği sinmiş şarkıların, türkülerin tadıdır belki de hasret. Kaçkar Derneği'ne gide gele, bizim yörede pek oynanmayan Rize oyunlarını da öğrendik, böylece acemilik çekmiyoruz artık bu hasrete. Ayrımsız, insanları sever gibi, bütün horonlar da güzel bizim için. Yılbaşında da yine Kaçkar Derneği'nin düzenlediği etkinlikteydik. Yeniyıla Kordon'da havaifişekler altında sevdiğimiz insanlarla horon oynayarak girdik, ne mutlu! Hani nasıl girersen öyle geçermiş ya bütün yıl, herhalde hiç oturmayacağız, hep horon oynayacağız bu sene. Bazen dünyada olup biten her şeyin en dışında, bazen ise en gerektiği şekliyle ve koşuluyla, inadına...

Bütün bunların içinde belki de en büyük ve tek üzüntüm, Kazım Koyuncu'yla tanışmamış, beraber aynı halayda horona duramamış, festivallerde, konserlerde Dido'yu hep beraber söyleyememiş oluşumdur. Hayallerim de bu yüzden uzak duruyor bana, ki 2004'teki festivalde, Hopa sahilinde bütün dostlarla beraber Kazım'ın şarkıları eşliğinde horon oynamak için neler vermezdim...

Karadeniz'e akan bir dereye benziyor anlatmaya çalıştıklarım (Ki o da, köyde evimizin hemen yanında kıvrılan dere olsun). Tavsiyem Karadeniz'e meraklı olan herkesin bir an önce Karadeniz'i yaşaması. Bu yüzden bu yazının sonunu hiçbir yere bağlamayacağım. Herkes nereden istiyorsa oradan tutsun ellerimizi, yeryüzünü (aşka) çevirecek horon halayında...oynayun kızlar, oynayun uşaklar!

GERÇEK

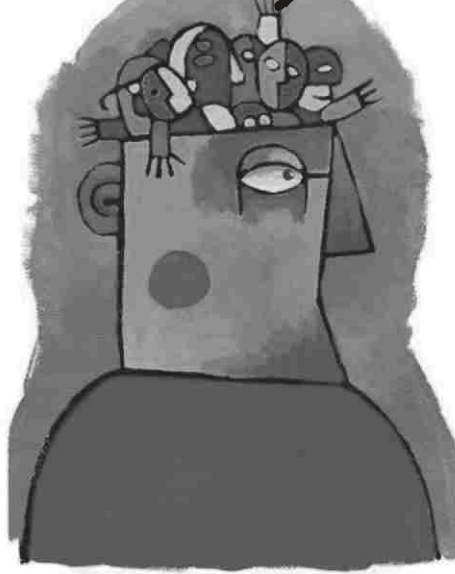
**Güneşe sırt çeviren insan,
Gölgesiyle baş başa kalır.
Güneşin varlığını unutmuş insan,
Gölgesini kendisi sanır.**

Ne vakit yüzleşmekten korktuğumuz bir durumla karşılaşsak, ya da bir gerçekle burun buruna gelsek, onu bir şekilde başka açılardan ele almaya, bu gerçek içimizi acıtıyorsa eğer, olabildiğince o gerçeği görmezden gelmeye çalışırız.

İnsan psikolojisi üzerinde çalışan uzmanların da sıklıkla altını çizdiği gibi, bu istemeden verdiğimiz tepkiler, Savunma Mekanizmaları adı altında sıralanabilir. Kısacası zihnimiz bir şekilde bizi koruyor ve kolluyor. Peki bu korumaya gereksinim duymamızın altında yatan asıl etken nedir? Bu soru başlı başına bir konu olduğu için yazımızın kapsamını aşmaktadır (1) fakat biz bu yazımızda, olabildiğince açık bir şekilde savunma mekanizmalarının zamanla değişiminden (mutasyon) bahsetmeye çalışacağız.

Yazımızda yalın bir dili tercih ettiğimizden biyoloji terimlerine de derinlemesine değinilmeyecektir. Mutasyon (2) denilince akla genlerdeki değişimler gelmektedir. Yani canlı eski özelliklerinden bir kısmını yitirmiştir. Kısacası canlı eskisi gibi olmayacaktır. Gelecek nesillere de bu değişim aktarılacaktır.

Konu insan zihni olunca mutasyon kelimesi biraz anlamından uzaklaşmaktadır. Ancak şöyle bir yaklaşım konuya olan görece uzaklığı ortadan kaldıracaktır. Yaşadığı dönemin şartlarına göre insan zihni de değişmektedir ve bu zihinsel enerji sonraki nesillere de aktarılmaktadır. Bütünlüğü sağlamak amacıyla belirtmemiz gereken ise savunma mekanizmalarının, zihinsel değişmeden kaynaklanan değişimlerden etkilendiğidir. Peki bu etkilenmenin ölçüsü nedir? Bu sorunu yanıtını tam olarak veremsek de, bilincin yükseldiği toplumlarda, bireyin sorumluluklarının bilincinde olmasından ve eleştiriye olan açıklığından dolayı, böyle bir toplumda filizlenen bir zihnin gerçekleri (kendine aykırı dahi olsa) kabullenmeye daha yatkın olduğu söylenebilir. Buradan çıkarılacak sonuç ise savunma mekanizmasında meydana gelecek ant i-egoist gelişmedir. Benmerkezci bir zihniyetle hareket eden toplumlarda ise bireyin (bireycik) savunma mekanizması o

denli güçlüdür ki en yalın gerçek dahi yalanlanabilir. Üstü örtülü bir şekilde karşısındakine sunulabilir ve kabul görür.

Yıllardır duymaya alıştığımız “güneş balçıkla sıvanmaz” sözü bir zamanlar gerçeğe olan yaklaşımı gözler önüne sermektedir. Bu sözün ilk kez söylendiği toplumu düşünecek olursak gerçek güneşle simgelenmiştir. Aydınlatıcıdır ve kolay kolay karartılamaz.

Şimdi yine aynı sözü duymaktayız. Gerçek yine güneşle simgelenmektedir lakin artık aydınlatan değil göz kamaştırandır.

Kuytu köşelerde, karanlık işlerini yürütenler için, cehalet mağarasından çıkmayan (çıkamayanlar) için zararlıdır. Hal böyle olunca güneşe sırt çevirmek gölgeye ulaşmanın (kendini haklı çıkarma, savunma mekanizması) en meşru yolu olarak görülebilir.

Zamanla bu mekanizma öyle güçlenmektedir ki birey, güneşin (gerçek) varlığını kökten inkar ederek , gölgesiyle kendisini birbirine karıştırır bir halde yaşamaktadır. Son yüzyılın en mükemmel! icadı olan duyarsızlık zırhına bürünerek... Şairin de dediği gibi “Farkına varamadığımız şey yok demektir.”

-Yani sen şimdi güneş yok diyorsun.

-Evet yok.

-Peki arkada seni takip eden o karartı nedir?

-Neden ona sormuyorsun, ben neyim?

-yani savaşlar da yok

-yok

-açlıktan ölenler de yok

-hayır yok

-sömürü de yok

-yok

Duyarsızlık zırhı, benmerkezci bir toplumun bireyleri için mutluluğun anahtarı olma niteliğini taşıırken, bu zırhtan mahrum kalanlar ise güneşin kavurucu sıcaklığında yanmaktadır. Bilmemenin getirdiği mutluluktan yoksun bir şekilde!

1-Murat Beyazyüz, Cemil Meriç'in Psikolojisi

2-<http://tr.wikipedia.org/wiki/Mutasyon>

2001: A SPACE ODYSSEY

Arthur C. Clarke'ın aynı isimli kitabından esinlenen film, Richard Strauss'un, Böyle Buyurdu Zerdüş (Friedrich Wilhelm Nietzsche nin eseri) senfonisi eşliğinde bir yıldızın, dünya benzeri bir gezegenin ardından doğmasıyla başlar. Bu müzik tıpkı Böyle Buyurdu Zerdüş kitabında, Zerdüş'ün (yıllarca bir dağın tepesinde sadece kartalı ve yılanıyla yaşadktan sonra, halkın arasına karışarak) halka vazetmesi gibi Kubrick'in de seyirciye vazedeceğini düşündürür.

Böyle Buyurdu Zerdüş kitabında Nietzsche, üstinsan kavramını irdeler. Kubrick bu konuyu bazı filmlerinde de işlemiştir (A Clockwork Orange, Dr. Strangelove ama en baskın şekilde bu filmde). Nietzsche'ye göre insan, ilkel insanla (primat) üstinsan arasında bir geçiş evresidir. İnsanın evrende varolmasının tek amacı üstinsana evrilebilmektir. Bu konu filmde, insan evriminin aletlere bağlı bir şekilde ilerlemesi ve sonucunda evrimin son basamağının üstinsan (yıldız çocuk) mı yoksa yapay zekanın son noktası süper bilgisayarlar mı olacağı şeklinde işlenir.

Nietzsche'ye göre üstinsanın insana göre konumu, insanın ilkel insana göre konumuyla aynıdır. Yani ilkel insan, insan için ne anlam ifade ediyorsa, insan da üstinsan için o anlamı ifade eder (acıması bir utanç!). Fakat üstinsana evrim, insanın daha yüce olanı amaçlaması ve bu yönde büyük çabalar sarf etmesiyle gerçekleşecektir. Yani ilkel insanın uygar insana evrilmesinin daha sancılı bir şeklidir. Üstinsana evrim, Apollon'cu insanın tekrar Dionysos'cu olmasıdır ama bu yönde gelişen evrim gerileme değil aksine doğal olana (korkunç derecede doğallığa) dönüş, yükselme durumudur. Filmin sonunda insanın evrende, aletlerinden kopması, kendisiyle başbaşa kalması ve ölümüyle yüzleşmesi bu konuya bir göndermedir.

İlkel insandan, modern insana evrim filmin başlarında irdelenmiştir. Alet kullanmasını öğrenen ilkel insan bunu kullanarak bazı ilerlemeler kaydetmiştir. Günün birinde yanı başında birden ortaya çıkan siyah bir diki, ilkel insanı önce korkutmuş, fakat ilkel insanın merakı bu korkuyu aşmıştır. Kitaba göre ilkel insanın alet kullanmasını öğrenmesi ve aletlerini geliştirmesi, dikiti dünyaya diken, uygarlığın en üst düzeyindeki varlıklar tarafından tetiklenmiştir. Bu varlıklar evrimlerinin son basamağında, vücutlarına olan bağımlılıklarını aşmışlar ve saf "bilince" evrilmişlerdir. Evrenin her köşesinde kendileri gibi evrilmeye uygun canlı

formları arıyor, onların da saf bilince evrilmeleri için kimi "müdahalelerde" bulunuyorlar. Fakat ilkel insan henüz evriminin ilk basamaklarındadır ve saf bilince evrilmeleri için daha çok yol kat etmeleri gerekmektedir.

İlkel insanın modern insana evrimi, bir kemiğin havada süzülüş görüntüsünden, bir mekiğin uzay boşluğunda süzülüş görüntüsüyle, filmde harika bir şekilde bağlanmıştır. Uygar insan, ayda bulduğu siyah dikitin gizemini çözmek için Jüpiter'e yolculuk eder. Jüpiter görevinde insanlara eşlik eden, bilgisayar teknolojisinin son noktası HAL, bir insan ömrünün görevi tamamlamak için yetmeyeceğini ve insan gibi eksik (hata yapabilen) bir varlığın yapabileceği hatalarla görevi tamamlayamayacağını düşünmektedir (evet HAL düşünebilen, konuşabilen, yapay zekanın son ürünü bir bilgisayar). HAL bu görevi ancak kendisi gibi ölümsüz ve kusursuz birinin yapması gerektiğini, insanların yük olduğunu düşünmektedir ve insanlardan kurtulmak için bir çözüm üretir: mekiğin anteninde bir sorun olduğunu öne sürer. Hatalı parçayı antenden alıp inceleyen mürettebat, hiçbir hata bulamaz ve HAL den kuşkulandırmaya başlarlar (HAL dünya ile olan iletişimi koparmak için antenden kurtulmalıdır). Gelişen olaylardan sonra yalnızca Dr. Dave sağ kalır ve HAL i devre dışı bırakır. Ama şimdi uzayda yapayalnızdır. Görev tamamlanamayacak ve dünyadakilerin bundan haberleri olmayacak. Dr. Dave kendini uzay boşluğuna bırakır (daha ufak bir mekikle) ve filmin anlaşılması zor olan kısımları başlar.

Filmin sonunda Dr. Dave yıldız çocuğa evrilir. Yıldız çocuk aslında bir metaforudur ve Zerdüş'ün üstinsanı: "iyinin ve kötünün ötesinde, bir çocuğun masumiyetine sahip ve yeni bir başlangıç" şeklinde tanımlamasından dolayı, yıldız çocuğa benzetilmiştir üstinsan. Filmin son kısmında önemli olan şey, Kubrick'in insanların evriminin son basamağının makineler değil, üstinsan olacağını vurgulamasıdır. İnsan, HAL 'i devre dışı bırakmıştır ve kendi evrimini, aletlerinden bağımsız bir şekilde tamamlayıp üstinsana evrilmiştir.

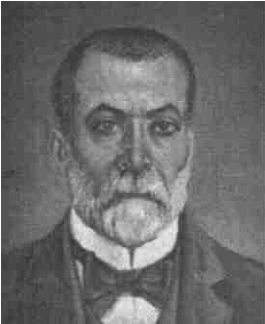
2001: A Space Odyssey son derece muğlak bir film gibi görünmektedir ve hakkında çok farklı yorumlar yapılabilir. Kubrick'e göre, düşünce olarak söylenebilen her şey filme de çekilebilir. Filmin bu kadar muğlak olmasının sebebi, belki de Nietzsche felsefesiyle çok fazla ilişkili olmasıdır.

Ülkemizin İlk Mizah Dergisi : Diyojen

Gerçek anlamda ilk mizah dergimiz olan Diyojen, 2 Kasım 1868'de Teodor Kasap tarafından Namık Kemal'in de katkılarıyla İstanbul'da önceleri Fransızca ve Rumca bir mizah dergisi olarak yayımlanmaya başlamış, 24 Kasım 1870'de de Türkçe olarak çıkmıştır. Bu toprakların bilinen en eski mizah dergisi olan Diyojen, başlangıçta dört sayfa olarak haftada bir kez perşembe günleri, 23. sayıdan başlayarak haftada iki kez, 148. sayıdan sonra da haftada üç kez yayımlanmıştır. Daha sonra derginin Ermenice nüshası da basılmıştır. Dergi, yayın yaşamını 1872 yılına kadar sürdürebilmiş ve 183 sayısı çıkmıştır. Diyojen, yüzlerce mizah dergisinin de önünü açmasıyla basın dünyasında çok önemli bir yere sahiptir. Diyojen dergisinde aralıklı ve sürekli olarak birçok karikatür yayınlanmıştır ancak bu karikatürleri kimin veya kimlerin çizdiği halen bilinmemektedir.

Teodor Kasap Kimdir ?

1835 yılında Kayseri'de doğan Rum kökenli gazeteci

ve yazar Teodor Kasap küçük yaşta babasını kaybettikten sonra İstanbul'a taşındı. Çıraklık yaparak Kuruçeşme Rum Okulu'nda öğrenimine başladı. Bir Fransız subayının yardımıyla 1856'da Fransa'ya giderek Paris'te öğrenimini sürdürdü. İstanbul'a dönünce hep yapmak istediği gazetecilik

mesleğine başladı ve II. Abdülhamid döneminde Türkiye'nin ilk bağımsız Türkçe mizah dergisi Diyojen'i çıkardı (1870-1873). Âli Bey, Recaizade Ekrem ve Namık Kemal'in yazılarıyla Diyojen, dönemin ilgiyle izlenen muhalefet organlarından biri oldu. Diyojen kapatılınca Çingiraklı Tatar, o da kapatılınca Hayâl ve İstikbâl adlı gazeteleri çıkaran Teodor Kasap, gazete ve dergilerinde baskı rejimini eleştiren yazılara yer verdi. II. Abdülhamid yönetimi tarafından 1877'de hapis cezasına mahkûm edilince İtalya'ya kaçmak zorunda kaldı. Bir süre sonra yine Abdülhamid tarafından bağışlandı, 1905 yılındaki ölümüne değin mabeyn kütüphanecisi olarak Yıldız Sarayı

Kütüphanesi'nde görevlendirildi. Tanzimat dönemindeki tiyatro çalışmalarını destekledi, Ülke tiyatrosunun yerli kaynaklardan yararlanması gerektiğini savundu. Pinti Hamit (1875), İşkilli Memo (1874), Para Mesleği (1875) adlı Molière uyarlamaları yanında Lükresya Borçiya adlı bir oyunu da olan Teodor Kasap'ın, Alexandre Dumas Père'den Monte-Kristo (1871) çevirisi de ilk roman çevirilerindendir.

Teodor Kasap'ın çıkardığı Hayal dergisinde 1877 yılında yayınlanan bu Karagöz-Hacivat karikatürü yüzünden yayıncı Teodor Kasap hapis cezası almıştır. Eli-ayağı zincirlenmiş Karagöz'e Hacivat sorar: "Nedir Bu hal Karagöz?" Karagöz şöyle yanıt verir: "Kanun dairesinde serbesti Hacivat!"

Diyojen : Gölge Etme Başka İhsan İstemem !

Dergi adını iki bin yıl önce Sinop'ta doğmuş ünlü filozof 'Diyojen'den alıyordu. Teodor Kasap, ilk sayıdan başlayarak yayın hayatına son verildiği 183. sayıya kadarki tüm nüshalarında "Diyojen" logosunun altına, ünlü filozof Diyojen'in İskender'e söylediği: "Gölge etme başka ihsan istemem" söylemine yer vererek siyasal iktidara, besleme basının ilgi gördüğü bir ortamda hükümetten hiçbir maddi destek istemediği mesajını vermiş ve tek arzusunun, yönetimin basın özgürlüğüne müdahale etmemesi olduğunu dile getirmişti.

Derginin çıkış amacı ilk sayının "Mukaddime" kısmında ele alınmış, yazıda halkın düşünceleri ile hükümetin uygulamalarını ve amacını mizahi yoldan ortaya koymak olarak tanımlanmıştır. Bu konular yazılıp çizilirken de halkın günlük hayatta kullandığı sade Türkçe'nin kullanımına özen gösterileceği vurgulanmıştır.

Türkiye'de modern mizahın ilk örneklerinin yayımlandığı dergi, Ali Bey, Ebuzziya Tevfik, Namık Kemal, Nuri Bey, Reşat Bey'in imzasız yazılarına da yer vermiştir. Derginin yazarları makale ve fıkralarını Teodor Kasap'ın öngördüğü doğrultuda kaleme almışlardır. Kendisi de Voltaire'nin "Mikromega" adlı eserini Türkçeye

çevirerek derginin 62-68 sayılarında, "Monte Kristo" adlı romanı da Fransızca'dan çevirerek 66-123. sayılarında yayınlamıştır.

Diyojen, "ne vakit yemek yemeli?" diye soranlara verdiği "zenginseniz istediğiniz vakit, fakirsenez bulduğunuz vakit" cevabından da anlaşılacağı gibi tabiata uygun olarak yaşamayı şiar edinmişti. Serveti hor görürdü. onun için kendisinden bir dileği olup olmadığını soran İskender'e "gölge etme başka ihsan istemem" diyebildi. Kendisi bir çanakla su içmeye alışık olduğu halde avucundan su içen bir çocuğu görünce "bu çocuk bana bu çanağın da lüzumsuzluğunu öğretti" diyerek onu kırdı. Nihayet bir gün elinde fener sokak sokak gezmeye başladı. Ne aradığını soranlara "bir insan" cevabını veriyordu. Bu fıkralarla zihniyetini gözümüzün önüne getirebileceğimiz Diyojen'in ismini bir mizah gazetesinin başında bulur; hele bugün dilimizde de bir atasözü yerini tutan "gölge etme başka ihsan istemem" sözünü Diyojen'in fıcsı altında okursak o gazetenin programını öğrenmiş olmaz mıyız?

Dergide işlenen konular arasında büyük bir çoğunluğu dönemin siyasi ve sosyal olayları oluşturmaktadır. Yayınladığı siyasi karikatürler ve mizahi yazılarla o dönemin Osmanlı yönetimini eleştirmiş; tavrını, eşitlik, özgürlük ve adaletten yana koymuştur. Mizahi bir üslupla hükümetin yanlışları, suistimalleri, dış ve iç siyasetteki beceriksizlikleri ele alınmıştır.

Delhizden Efendi Arap Kölesine

- Gündüz o mumu niye yaktın?

- Hazineye bakmak için

- Ne var?

- Ne olacak su çekilmiş fare dolu (Diyojen, 6 Nisan 1871)

Yönetim, bu fıkrada geçen "su çekilmiş fare dolu" söyleminden kastedilenin devlet hazinesi olduğu kanısına varmış ve böyle bir ifadeyi devletin itibarına yönelik bir hareket ve aynı zaman da devleti maddi anlamda içeriye ve dışarıya karşı güçsüz gösterme olarak algılamıştır.

"Keyfiniz iyi mi? Beni sorarsanız a'ladan a'layım (iyiden iyiyim). Hele iki ay ruhsatla ahirete sıla edilelidenberi o kadar semirdim ki bütün vücudumun derileri çatladı. Lakin işsizlikten güç bela bir buçuk ay kadar turha bulup avdet eyledim. Ahirette işsiz bulunmak ne fena! Canımın sıkıntısından bütün gün kitap okudum yattım. Hele Nadir Şah tarihini birkaç kere hatim eyledim. Çok büyük adam imiş! Ya geceleri bir rahatsız oldum ki tarif edemem. Bütün gece rüyamda cin gibi bir takım sivri külahlı adamlarla uğraştım yattım. Vakıa dışarılık alameti olduğu için rahmani değildi. Ezgas ve ahlâm (karışık) kabilinden şeytani rüyalar idi. Ama pek korkunç şeyler olduğundan ağız tadıyla deliksiz bir gece uykusuna hasret oldum. Her gece birkaç yüz kere mu'avezeteyn surelerini okumaya o derece alıştım ki adeta gündüzleri bile sokakta giderken bir eşek sürüsüne rasgelse kulakları gözüme türlü görünerek derhal okumaya başlıyorum. Heman iyi saatte olsunlar! Cenâb-ı Hak bizi onlardan, onları kurttan kuştan esirgesin!" (Diyojen'in aldığı kapatma cezasının ardından çıkan ilk sayısında, yine mizahi bir üslupla cezaya verdiği cevap, 4 Şubat 1871)

Ancak ağır sansürün yeni başladığı sıralarda ortaya çıkan bu girişim, yoğun bir baskıyla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Yayım süresi boyunca üç kez geçici olarak kapatılmıştır. Dergi, 4. sayısındaki İran Şahının Kerbela gezisini konu alan bir yazıdan dolayı bir buçuk ay, 14. ve 15. sayılarındaki yazılardan dolayı 15 gün ve 121. sayısında 'edebe aykırı' bulunan fıkralar ile 123. sayısında 'hükümeti küçük düşürücü' yayınından dolayı 2 ay kapatılmıştır. Son sayılarındaki siyasi içerikli mizah yazıları nedeniyle de 9 Ocak 1873 tarihli 183. sayıdan sonra da bir daha yayınlanmamak üzere yasaklanmıştır.

Kaynaklar/ Bağlantılar

- Makale : Hamza Çakır, Tarihimizin İlk Mizah Dergisi Diyojen'in Kapatma Cezalarına Yine Mizahi Yoldan Gösterdiği Tepkiler
- Makale : Murat Demireğer, Osmanlı Mizah Basını
- Y.L. Tezi : İsmail GÜNDOĞDU, Sultan Abdülaziz Devrinde Mizah Basını Yoluyla Muhalefet, Sakarya Üniversitesi, Sakarya 1998
- http://tr.wikipedia.org/wiki/teodor_kasap
- [http://tr.wikipedia.org/wiki/diyojen_\(dergi\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/diyojen_(dergi))
- <http://www.karikaturculerdernegi.org>
- <http://www.radikal.com.tr/>